

Budsjett 2017
Økonomiplan 2017 – 2020
Vedtatt av kommunestyret 06.12.16 i sak 99/2016

Innhold

Forord.....	4
Økonomisk situasjon.....	6
Rammebetingelser fra statsbudsjettet 2017	9
Driftsregnskapet.....	12
Politiske styringsorganer.....	15
Rådmannen	16
Personal og organisasjon.....	17
Serviceavdeling	18
IKT	19
Økonomiplanperioden	19
Helse og omsorg.....	20
Helse og familie.....	21
Helsestasjonen.....	22
Psykisk helse- og rusarbeid	23
Legekontoret.....	25
Pleie-, rehabilitering og omsorg.....	26
Privatpraktiserende fysioterapeuter, krisesenter	29
Fosen Helse IKS	29
Økonomiplanperioden	30
Oppvekst	32
Botngård skole.....	34
Vallersund oppvekstsenter.....	34
Barnehagene	36
PPT, skoleskyss og felles grunnskole	36
Barnevern.....	37
Flyktningetjenesten.....	37
Økonomiplanperioden	38
Kultur	39
Kulturadministrasjon	40
Kultur/næring.....	40
Bjugn kulturskole	41
Bjugn folkebibliotek	41
Frivilligsentral	41
Økonomiplanperioden	41
Teknisk avdeling.....	42
Anlegg og drift.....	42
Arealbruk.....	44
Økonomiplanperioden	44
Økonomiavdelingen	45

Budsjett 2017
Økonomiplan 2017 - 2020

NAV	46
Økonomiplanperioden	46
Sysselsetting og overføring Bjugn kirkelige fellesråd.....	47
Sysselsetting	47
Overføring til Bjugn kirkelige fellesråd og øvrige menigheter	47
Tilfeldige utgifter	47
Investering.....	48
Kommentarer til investeringsbudsjettet:	51
Oppsummering tiltak/forpliktende plan	55
Rådmannens innstilling:	55
Saksprotokoll i Formannskapet - 22.11.2016.....	55
Behandling:.....	55
Formannskapets innstilling:	57
Saksprotokoll i Kommunestyret - 06.12.2016	58
Behandling:.....	58
Kommunestyrets budsjettvedtak:.....	60

Forord

Vi er i ferd med å legge bak oss et år med store økonomiske og driftsmessige endringer og utfordringer for vår organisasjon. Harde prioriteringer har gitt en bedre økonomi, samtidig som det har utfordret tjenestekvaliteten vår på enkelte områder.

Vi har fortsatt en vei å gå før vi kan friskmelde vår økonomi. Derfor legger rådmannen fram et forslag til et stramt budsjett og økonomiplan også i år. Rammebetingelsene fra staten er noe over forventet, men det følger av at flere innbyggere er i livsfaser eller situasjoner som krever tjenester. Dette gjør at vi også 2017 vil oppleve trange budsjetter for tjenestene våre.

Vi blir altså flere unge og vi blir flere eldre. Dette vil presse driftsbudsjettene våre framover og det vil utfordre investeringsbudsjettet. Når vil det være behov for en ny skole og når vil vi få behov for flere omsorgsboliger? Generelt viser den demografiske utviklingen i Norge at det er omsorgsboliger og omsorgstjenester som må prioriteres i årene som kommer. Dette gjelder også for Bjugn. Vi opplever imidlertid også en økning i antall unge som vil kunne skape et press på skolekapasiteten.

Det viktigste tallet for å vurdere kommuneøkonomi er netto driftsresultat. Det er dette tallet som ligner mest på driftsoverskuddet i private bedrifter. Netto driftsresultat oppgis ofte i prosent av driftsutgiftene. Sunn økonomi betyr, ifølge teknisk beregningsutvalg, et netto driftsresultat på minimum 1,75%. Rådmannens ambisjon for økonomistyringen i Bjugn kommune og for dette budsjettet er netto driftsresultat større enn 1,75 % slik at vi setter av noe midler til framtidige investeringer vi vet vil komme.

Det stilles i tillegg krav om at driftsresultatet også skal dekke «nødvendige avsetninger». Om «nødvendige avsetninger» heter det i forarbeidene til lovarbeidet at «avsetninger til fond til bestemte formål bør foretas når det er på det rene at kommuner står overfor oppgaver det ikke kan eller bør opptas lån til, og som vil kreve så store utgifter at de ikke kan påregnes dekket på et enkelt års budsjett, eller når kommunen må forvente en sterk økning i utgiftene eller nedgang i inntektene.» Rådmannen vil her spesielt peke på at vi legger opp til et inntektsbortfall av eiendomsskatt på hus og hytter etter 3 år med innkreving.

I kommuneloven § 48 nr. 1 er det inntatt en bestemmelse om at det «i årsbudsjettet kan avsettes midler til bruk i senere budsjettår.» I loven ligger det altså en klar oppfordring til å sette av noe av årets driftsinntekter til bruk i senere år. Slik kan det avsettes midler til større investeringer, men også til å ha reserverer å tære på dersom inntektene svikter et år, eller at det kommer ekstraordinære utgifter.

Dette innebærer at vi i 2017 og 2018 holder alt vi tar inn på eiendomsskatt på hus og hytter utenfor driften i budsjettet. Dette gir et budsjett der vi betaler ned 10 millioner av akkumulert merforbruk og setter av 5 millioner på fond. Slik sett klarer vi gjennom eiendomsskatten å holde teknisk beregningsutvalgs anbefaling om fondsavsetning. Denne fondsavsetning kan også benyttes til å betale akkumulert merforbruk, uforutsette utgifter eller framtidige investeringer.

Imidlertid viser dette bildet også at vi for 2017 legger fram et budsjett uten evne til å avsette midler på fond uten eiendomsskatt. Til tross for nøkterne anslag på overføringer, renter og premieavvik, viser dagens drift at vi også i årene framover vil trenge omstilling. Dette for å sette av fondsavsetninger etter at eiendomsskatten er fjernet og for gi oss mulighet til å satse mer på det vi mener er viktigst.

Stadig flere kommuner sliter med for stor gjeld. Stor gjeld båndlegger store ressurser til renter og avdrag.

Rådmannen mener det er svært viktig å følge en langsiktig plan for å redusere gjelden. I 2017 øker imidlertid gjelden noe, men vi reduserer våre kostnader til renter og avdrag da mye av investeringene er innenfor det såkalte selvkostområdet.

Enkelt forklart betyr det at vi tar opp mer gjeld, men at for eksempel husleie og gebyrer dekker deler av kostnadene. Vi ser at gjelden avtar mot slutten av økonomiplanperioden.

Vi legger fram et stramt, men realistisk budsjett for vår kommune neste år. Et stramt budsjett gir like fullt åpning for å få på plass en ekstra helsesøsterressurs. Det er gledelig og nødvendig. Vi har også satt av 1 million til investering i skolegården på Botngård skole. Dette har vært et etterlengtet tiltak å få gjort noe med. Rådmannen foreslår også 1 mill. kr til miljørettede, bygningsmessige forbedrende tiltak ved Bjugn helsesenter.

Innenfor rammen av de kronene vi forvalter skal vi også lage gode tjenester som stadig skal bli bedre. Nøktern økonomistyring hindrer ikke at vi kan ha ambisiøs faglig utvikling.

Rådmannen vil spesielt trekke fram refleksprogrammet i hjemmetjenesten. Dette er et kinderegg som kan gi bedre tjenester, bedre arbeidsforhold og bedre styringsdata for politikere og administrasjon. Rådmannen vil også trekke fram Bjugnmodellen. Her er vi i startgropa på å utvikle en helhetlig tilnærming til læringsutvikling i grunnskolen. Et forskningsblikk på egen praksis vil gi oss gradvis mer innsikt i hva vi bør gjøre for å lykkes.

I dette dokumentet har vi ønsket å vektlegge de målsetninger vi har for neste år innen de ulike enhetene og avdelingen. Det betyr at vi ikke har beskrevet utførlig alt hver enkelt avdeling driver med. For mer utførlig tekst om hver enkelt enhet vises det til kvalitetsmeldingene.

Rådmannen har i liten grad berørt økonomi knyttet til en eventuell kommunesammenslåing i budsjettet. Det skyldes i hovedsak at en eventuell kommunesammenslåing vil effektueres fra etter økonomiplanperioden og at økonomiske element knyttet til sammenslåing er berørt og vil bli berørt i andre dokument.

Med hilsen

Emil Raaen

Økonomisk situasjon

Nasjonal økonomi

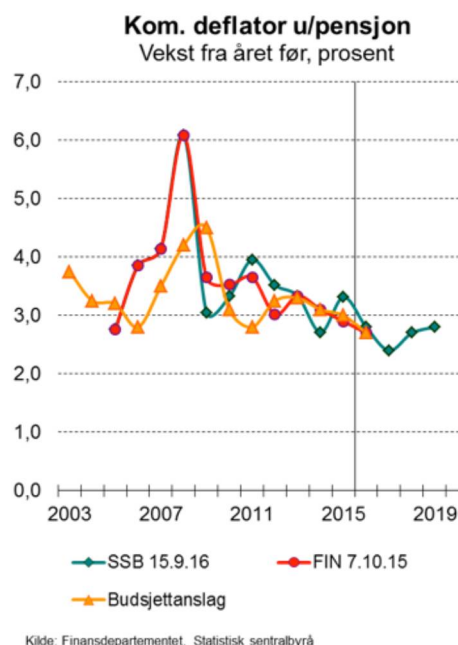
Oljesektoren har gjennom de to siste årene vært gjennom en kraftig nedtur. Det har trukket ned den samlede veksten i norsk økonomi. Det ser ut som om bunnen i oljesektoren er passert, men gjeninnhenting vil bli langsom. Det kraftige fallet i oljeinvesteringene har vært hoveddriveren bak nedturen i norsk økonomi. Etter å ha falt 15 % i 2015 forventes det et fall på nye 15 % i år og 8 % neste år og med utflating i 2018. Når fallet i oljeinvesteringene avtar vil bremsen på den samlede økonomien bli mindre. Det ventes imidlertid ingen økning i oljeinvesteringene tilbake til nivået i 2014. Det som var en kraftig vekstmotor i norsk økonomi for inntil et par år siden vil forsvinne. Vi har ingen vekstmotor i norsk økonomi som kan overta rollen som oljeinvesteringene. Lav rente, svak krone og økt offentlig etterspørsel har imidlertid lagt forholdene til rette for at veksten har holdt seg brukbart oppe i økonomien utenom oljesektoren. Lavere rente har gitt en stimulans til boligmarkedet og siden begynnelsen av 2015 og fram til i dag, har boligprisene steget med 15 % på landsbasis.

Noe lavere kostnadsvekst

Ut i fra KS sin siste økonomigjennomgang har vi følgende:

Etter mange år med meget sterk lønnsvekst i norsk økonomi har lønnsveksten avtatt de siste tre årene, i takt med økende arbeidsledighet. Som vanlig følger lønnsveksten i kommune-sektoren samme utvikling som frontfagene, men med et etterslep. Lønnsveksten er høyere enn i frontfagene i det lønnsveksten snur nedover og lavere når lønnsveksten snur oppover. For 2016 anslo KS etter årets oppgjør lønnsveksten til 2,4 prosent, på linje med anslaget for industrien og anslaget i Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2016 for økonomien i alt, forutsatt en normal lønnsглиdning gjennom året.

Rammen for 2017 ble også bestemt i årets oppgjør, og den indikerer at lønnsveksten for kommunesektoren kan bli så lav som 2,2 prosent i 2017. Både SSB og RNB legger imidlertid til grunn en høyere lønnsvekst, både for kommunesektoren og økonomien i alt, på nær 2,75 prosent.

Lånegjeld og økonomisk handlingsrom

Lånegjeld, netto driftsresultat og disposisjonsfond er tre sentrale størrelser i vurderingen av en kommunes økonomiske handlingsrom. I en egen undersøkelse som KS har gjennomført er handlingsrommet til den enkelte kommune søkt belyst som en sammenveid indikator av disse tre størrelsene. Undersøkelsen indikerte at de fleste kommunene (91 pst) i 2015 hadde moderat eller større grad av økonomisk handlingsrom. 40 kommuner ble vurdert til å ha lite økonomisk handlingsrom. Antallet kommuner med lite økonomisk handlingsrom viste også en klar nedgang fra tidligere år, noe som i hovedsak skyldes at kommunene hadde høyere netto driftsresultat i 2015 enn foregående år.

Budsjett 2017
Økonomiplan 2017 - 2020

Kommuner som har gjeld over 75 pst av driftsinntekter, og

Netto driftsresultat etter bundne fondsavsetninger	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	
	Under 2 pst av driftsinntekter	2 - 5 pst av driftsinntekter
Under 0 pst av driftsinntekter (negativt)	20 (50 pst) Svært utsatt	6 (15 pst) Noe utsatt
0 - 1 pst av driftsinntekter	9 (23 pst) Noe utsatt	5 (12 pst) Mindre utsatt

Bjugn kommune lå for 2015 i firkanten opp og til venstre. Det antas at vi for 2016 vil rykke ned til firkanten ned til venstre

Korrigerte frie inntekter ekskl. eiendomsskatt og konsesjonskraft:	Lite økonomisk handlingsrom	Moderat økonomisk handlingsrom	Større grad av økonomisk handlingsrom
Under 97 pst av landssnitt	9,6	44,7	45,7
97 - 100 pst av landssnitt	9,3	47,5	43,2
100 - 105 pst av landssnitt	10,6	44,2	45,2
Over 105 pst av landssnitt	8,0	43,8	48,2

Vi ligger her i rød sone med under 97% av landsgjennomsnittet

Det synes å være liten sammenheng mellom kommunenes inntektsnivå (korrigerte frie inntekter eksklusiv eiendomsskatt og konsesjonskraft) og graden av økonomisk handlingsrom. Dette kan indikere at det er kommunens egne prioriteringer som i første rekke har betydning for graden av økonomisk handlingsrom.

Det synes derimot å være en viss samvariasjon mellom graden av økonomisk handlingsrom og kommunestørrelse. De minste kommunene (under 2 000 innbyggere) og de største kommunene (over 20 000 innbyggere) synes å ha noe større økonomisk handlingsrom, mens det er kommunene med 4 – 8000 innbyggere har mest begrenset økonomisk handlingsrom.

	Lite økonomisk handlingsrom	Moderat økonomisk handlingsrom	Større grad av økonomisk handlingsrom
Under 2 000 innbyggere	4,3	39,4	56,4
2 000 - 3 999 innbyggere	10,0	44,0	46,0
4 000 - 7 999 innbyggere	13,0	52,0	35,0
8 000 - 19 999 innbyggere	11,5	46,2	42,3
Over 20 000 innbyggere	7,1	42,9	50,0

2015

K.nr.	Kommune	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
1627	BJUGN	-5,1	111,3	-7,5

Disse tallene viser nødvendigheten av å rydde i Bjugn kommunes økonomi og igjen skaffe kommunen et økonomisk handlingsrom for fortsettelsen. Mange tiltak er satt i gang for å komme på rett kjøl og det er fortsatt viktig med god økonomistyring og budsjettdisiplin.

Rentefølsomhet

Om lag 2/3 av kommuneforvaltningens lån har kortere rentebinding enn 1 år. Dette er tilsvarende andel som i de senere årene. Endringer i rentenivået kan derfor forventes å gi en relativt rask innvirkning på kommunesektorens renteutgifter. Men ikke alle renteutgifter må bæres av kommunen selv.

For å kunne gi et grovt bilde av hva en renteendring isolert sett vil kunne ha å si for sektoren samlet, har KS i flere år beregnet netto renteeksponert gjeld for kommuner og fylkeskommuner. Beregningen viser at 1 prosentpoeng økt rente vil medføre økte netto renteutgifter for kommunene med i størrelsesorden 1,6 mrd. kroner før det tas hensyn til rentebindinger. I beregningen av renteeksponert gjeld er det ikke tatt hensyn til at kommunesektoren har betydelige pensjonsmidler plassert i fond/livselskaper.

Bjugn kommunes ha en beregnet rentefølsomhet på 2,1 mill. kroner ved 1% poeng endring i renten.

Bjugn

Framskrivningene i økonomiplanperioden av inntektene er basert på statsbudsjettet og andre signaler som er kommet fra staten. Vi bruker en prognosemodell utarbeidet av KS for å sikre en god faglighet i dette arbeidet. I planperioden får vi også «tilbakeført» gevinsten ved redusert arbeidsgiveravgift.

Bjugn kommune har høy lånegjeld, men også en oppgradert infrastruktur på de fleste områder. Lånegjelda har blitt langsomt redusert de siste årene. I planperioden satses det på å holde investeringene på et så lavt nivå som mulig. De prosjektene som skal gjennomføres er i hovedsak innenfor selvkostområdet eller områder som gir inntekt eller reduserte kostnader. Bjugn kommune er på ROBEK listen. ROBEK er en forkortelse for «Register om betinget godkjenning og kontroll». Det er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK må ha godkjenning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (for kommuner: Fylkesmannen) for å kunne foreta gyldige vedtak om låneopptak eller langsiktige leieavtaler, samt at lovligheten av budsjettvedtakene skal kontrolleres.

For kommuner som er oppført i registeret, er følgende vedtak ikke gyldig før de er godkjent av fylkesmannen:

- Vedtak om opptak av lån og finansiell leasing.
- Vedtak om leie av bygninger, anlegg, og varige driftsmidler som kan påføre kommuner eller fylkeskommunen utgifter utover de fire neste budsjettår.

For kommuner som er oppført, skal fylkesmannen lovlighetskontroller kommunestyrets budsjettvedtak. Kommuner og fylkeskommuner som inngår kontrakter som krever godkjenning skal orientere sine medkontrahenter om at de er satt under betinget godkjenning og kontroll.

Bjugn kommune ble meldt inn i august 2014 og skal etter planen være ute i august 2019 etter følgende plan:

		Dekkes		
Merforbruk		2016	2017	2018
2011	5 446 427	5 446 427		
2013	4 267 529	4 267 529		
2014	3 303 501	3 303 501		
2015	19 552 021	3 182 543	10 000 000	6 369 478
SUM	32 569 478	16 200 000	10 000 000	6 369 478

Forventet inndekning i 2016 baserer seg på forslag til saldert budsjett som legges fram samtidig som budsjettet.

Eiendomsskatten for boliger og fritidsboliger skal benyttes til nedbetaling av akkumulert merforbruk.

Siste rest av merforbruk vil være nedbetalt på regnskapet for 2018 og vi vil bli meldt ut av registeret når Fylkesmannen har fått regnskapsvedtaket. Normalt bruker Fylkesmannen å melde inn/ut i august.

Vi legger som tidligere opp til en tilleggsbevilgning på 1,5 millioner kroner. Ut i fra tidligere års erfaring dukker det opp uventede kostnader i løpet av året.

Rammebetingelser fra statsbudsjettet 2017

Statsbudsjettet ble lagt fram 6.oktober 2016. For kommunene kom det vel ingen store overraskelser. Her en noen av hovedpunktene som berører Bjugn kommune:

- Det innføres som tidligere varslet et nytt inntektssystem for kommunene.
- Regjeringen har noen satsingsområder som de ønsker utført innenfor de frie inntektene: (Som hovedregel får Bjugn kommune rundt 1 promille av den totale bevilgningen)
 - Tidlig innsats i skolen 1.-4.klasse 150 mill. kr (vi har tidligere fått direkte overføringer). Dette for å fange opp utfordringer hos elever og følge dem opp raskt. For Bjugn kommune vil dette utgjøre ca 150 tusen kr (1 promille)
 - Styrking av rusomsorgen videreføres.
 - Regjeringen vil styrke innsatsen på habiliterings- og rehabiliteringsområdet med 100 mill. kr gjennom en opptrappingsplan. Planen skal bidra til at kommunene settes i stand til å gi et godt og tilrettelagt rehabiliteringstilbud til sine innbyggere og over tid overta flere rehabiliteringsoppgaver fra spesialisthelsetjenesten.
 - Ytterligere satsing på helsestasjoner og skolehelsetjeneste 50 mill. kr. Bevilgningen må sees i sammenheng med opptrappingsplanen mot vold og overgrep.
- Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år. Det er lagt inn 60 mill. kr i rammetilskuddet.

Formålet med en lovfestet aktivitetsplikt er å styrke den enkeltes muligheter for å komme i arbeid og bli selvforsørget. Det er spesielt viktig å hjelpe unge ut av en passiv tilværelse. Kommuner som i dag benytter muligheten innenfor gjeldende regelverk til å stille vilkår om aktivitet, kan vise til gode resultater, og da særlig for unge sosialhjelpsmottakere. Nyere forskning viser også at vilkår om aktivitet har god effekt på unge mottakere, og at effekten synker med økende alder. Det innføres derfor i første omgang en aktivitetsplikt for mottakere under 30 år.

- Plikt til øyeblikkelig døgnopphold for personer med psykiske problemer eller rusproblematikk

I Meld. St. 26 (2014–2015) *Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet* ble det varslet at den kommunale plikten til øyeblikkelig hjelp døgnopphold også skulle omfatte brukere med psykisk helse- og rusproblematikk fra 2017. Innføringen tydeliggjør Regjeringens politikk om at psykisk helse- og rustjenester må prioriteres minst like høyt som somatiske helsetjenester, og at det er pasientens og brukerens hjelpebehov, ikke diagnose, som må være utgangspunktet for vurderingen av hvilke tjenester han eller hun skal tilbys. Det er også viktig å understreke at plikten til å tilby øyeblikkelig hjelp døgnopphold kun gjelder for de pasienter og brukere som kommunen har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg til.

- Tilskudd til frivillighetssentraler har blitt lagt inn i rammetilskuddet. Tidligere har dette vært et øremerket tilskudd på 340 000 kr per år til Bjugn kommune. Dette betyr at de kommunale bevilgningene til frivillighetssentral, ført under kultur vil øke tilsvarende.
- Kommunenenes egenandel for ressurskrevende brukere økes med 50.000 kr pr bruker. Det gir oss anslagsvis 0,3 mill. kr i økte kostnader.
- Ved fremleggelsen av Statsbudsjettet ble det også varslet et høyere skatteanslag for 2016 enn tidligere, noe som vil bety om lag 3 mill. kr i ekstra skatteinntekter i år (under forutsetning av at anslaget for november blir som øvrige måneder).
- Investeringsstilskudd også for rehabilitering av sykehjemsplasser forlenges til 2021.
I årene som kommer vil det være behov for å øke kapasiteten av heldøgns omsorgsplasser i kommunene. Regjeringen foreslår derfor å endre investeringsstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser, slik at det kun gis støtte til prosjekter som øker det totale antallet plasser i en kommune fra og med 2021. Det legges opp til en gradvis innføring av den nye ordningen i budsjettene for 2017, 2018, 2019 og 2020. I disse årene vil det fortsatt være mulig å benytte deler av tilskuddsordningen til utskiftning og renovering.

Effektivisering i offentlig sektor

Departementet skriver følgende om emnet:

Sammenligninger mellom kommunene avdekker store forskjeller i tjenestetilbudet. Analyser fra Senter for økonomisk forskning ved NTNU anslår potensialet for effektivisering til opp mot 30–35 pst. for kommuner med lav effektivitet dersom de utnytter ressursene like godt som de mest effektive kommunene. Siden kommunene med størst potensial for effektivisering omfatter relativt få personer, antas potensialet å være lavere på nasjonalt nivå, anslagsvis 15 pst. For kommunene blir resultatene først interessante når det blir presentert tall for hver enkelt kommune, og kommunene kan se hvordan de ligger an i forhold til sammenlignbare kommuner. Kommunal- og moderniseringsdepartementet tar derfor sikte på å gjøre effektivitetsberegningene tilgjengelig på nett i løpet av høsten 2016.

Dersom kommunesektoren setter et effektiviseringskrav til egen virksomhet på 0,5 pst., tilsvarer det 1,2 mrd. kroner i 2017, som kan brukes til å styrke tjenestene i tillegg til det som følger av inntektsveksten. Departementet vil på sine nettsider i større grad synliggjøre tall for effektiviseringspotensialet for enkeltkommuner og for kommunesektoren som helhet.

Det er fra departementet side lagt inn en forventet effektivisering på 0,5% og tar vi utgangspunkt i overføringene fra staten blir det et beløp på 1,25 mill. kr som forventes effektivisert. Rådmannen har problem med å se hvor vi kan ta ut det etter allerede å ha redusert antall ansatte. Det ble fra departementet nevnt portokostnader, men med minimale portokostnader og en allerede gjennomført reduksjon ved papirløse politiske møter ser vi dette

området som marginalt i forhold til effektivisering. Kommunene på Fosen gjennomfører prosjektet «Det Digitale Fosen», og gevinsten av dette prosjektet kan gi lavere kostnader for den enkelte kommune.

Det er ellers positivt at departementet vil legge ut tall og annen informasjon vedrørende effektiviseringsmuligheter for den enkelte kommune.

Egnede boliger for alle

Departementet skriver:

Selv om samfunnet vårt har godt utbygde velferdsordninger, er det fortsatt mange som ikke får den hjelpen de har behov for. Regjeringen vil tette hullene i sikkerhetsnettet for grupper som i dag faller gjennom, blant annet ved å forsterke innsatsen overfor vanskeligstilte på boligmarkedet. Vanskeligstilte på boligmarkedet er personer og familier som ikke har mulighet til å skaffe seg eller opprettholde et tilfredsstillende boforhold på egenhånd. Disse kan være uten egen bolig, stå i fare for å miste boligen sin eller bo i uegnet bolig eller bomiljø.

Vi tar sikte på å arbeide med dette området gjennom den boligsosiale planen som skal framlegges for kommunestyret i første kvartal 2017.

KS har i «**Kommunene og norske økonomi 2/2016**» hovedfokus på gjeldsutviklingen til kommunene og har følgende:

Kommunenes gjeld har økt kraftig de senere årene, som følge av en investeringsvekst som langt har overgått inntektsveksten. Investeringsbehovet har særlig vært knyttet til sterk befolkningsvekst, et stort vedlikeholdsetterslep, statlige satsinger og andre økte krav og forventninger til standarden på tjenester og infrastruktur.

Gjeldsveksten for kommunene har vært sterkere enn for husholdningene og bedriftene. Stadig lavere renter kan utvilsomt være en medvirkende årsak, blant annet fordi tidligere studier viser at kommunene er mer rentefølsomme enn husholdninger og bedrifter. Det kan skyldes at kommunene ikke har noe «rentefradrag», men normalt må bære sine egne rentekostnader fullt ut selv.

Som for husholdningene, kan man være bekymret for gjeldsveksten i kommunesektoren. Det er mulig det ligger bak når Finansdepartementet pålegger bankene å sette av egenkapital i forhold til 20 prosent av utlånene til norske kommuner. Det å gi kommunelån en slik vekt på 20 prosent er høyere enn de fleste EU-land i Nordvest-Europa.

Regelverket gir høyere renter for kommunene og bidrar dermed til å dempe investerings- og gjeldsveksten i sektoren. Dette er fornuftig dersom merkostnadene, som kan dreie seg om milliarder av kroner, har et motstykke i risiko for tap på kommunelån. Hvis ikke er dette et rent samfunnsøkonomisk tap og sløsing med skattepenger.

Tallene viser videre at et godt handlingsrom ikke alene avhenger av kommunenes inntektsnivå. Kommuner med lave inntekter kan ha et stort handlingsrom. Det er den økonomiske styringen av kommunen som er avgjørende. Det bør være utgangspunktet om en er bekymret for gjeldsveksten i kommunene. Kapitalkravene fra Finansdepartementet gir økte rentekostnader for alle kommuner. Dersom en er bekymret for gjeldsveksten i kommunene burde regelverket heller gi incentiv til bedre økonomisk styring.

Driftsregnskapet

(skjema 1A)

	<i>Regnskap</i> 2015	<i>Opprinnelig budsjett</i> 2016	<i>Revidert budsjett</i> 2016	<i>Budsjett</i> 2017	<i>Økonomiplan</i> 2018	2019	2020
Skatt på inntekt og formue	89 682	91 400	95 200	98 183	98 591	98 999	99 408
Ordinært rammetilskudd	149 038	160 200	164 094	165 471	165 579	169 327	172 949
Skatt på eiendom	5 992	21 000	21 000	20 500	21 100	6 000	6 000
Andre direkte eller indirekte skatter							
Andre generelle statstilskudd	1 923	1 900	1 900	1 800	1 700	1 600	1 500
Sum frie disponible inntekter	246 635	274 500	282 194	285 954	286 970	275 926	279 857
Renteinntekter og utbytte	14 209	13 205	13 205	10 541	10 000	10 000	10 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	20 926	22 620	22 620	22 250	22 240	22 434	22 024
Avdrag på lån	14 869	15 000	14 500	14 500	15 000	15 000	15 500
Netto finansinntekter/ - utgifter	21 586	24 415	23 915	26 209	27 240	27 434	27 524
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk		10 000	16 234	10 000	6 336		
Til ubundne avsetninger		2 000	2 000	4 400	5 000	4 700	4 800
Til bundne avsetninger	141						
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk							
Netto avsetninger	141	12 000	18 234	14 400	11 336	4 700	4 800
Til fordeling drift	224 908	238 085	240 045	245 345	248 394	243 792	247 533
Fordelt til drift (fra skjema 1B)	244 458	238 085	240 045	245 345	246 095	246 645	246 995
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-19 550	0	0	0	2 299	-2 853	538

Kostnader pr. enhet

(skjema 1B)

	<i>Regnskap</i> 2015	<i>Opprinnelig</i> <i>budsjett</i> 2016	<i>Revidert</i> <i>budsjett</i> 2016	Budsjett 2017	2018	<i>Økonomiplan</i> 2019 2020	
Politiske styringsorganer	3 037	3 143	3 306	3 469	3 319	3 469	3 319
Rådmannsfunksjon	5 786	5 022	4 288	2 607	2 607	2 607	2 607
Personal og organisasjonsavdeling	11 242	11 736	11 538	11 565	11 565	11 565	11 565
Helseadministrasjon	3 889	5 862	5 862	7 426	7 426	7 426	7 426
Helse og familie-enheten	8 153	9 658	9 215	10 056	10 056	10 056	10 056
PRO-tjenesten	73 648	67 689	68 514	72 661	72 661	72 661	72 661
Sum helse, pleie og omsorg	85 690	83 209	83 590	90 143	90 143	90 143	90 143
PPT/skoleskyss/administrasjon	8 993	6 980	8 580	8 581	8 581	8 581	8 581
Botngård skole	34 976	30 597	30 476	34 223	34 223	34 223	34 223
Vallersund oppvekstsenter	5 774	5 500	5 466	5 677	5 677	5 677	5 677
Fagerenget skole	3 841	4 040	3 457	0	0	0	0
Barnehager	29 244	35 445	33 765	35 810	35 810	35 810	35 810
Barnevern	11 423	11 500	12 600	11 624	11 624	11 624	11 624
Sum oppvekst	94 251	94 062	94 344	95 915	95 915	95 915	95 915
Kultur og næring	12 282	11 775	11 042	11 827	11 577	11 577	11 577
NAV	3 358	4 406	4 313	4 565	4 565	4 565	4 565

Budsjett 2017
Økonomiplan 2017- 2020

	<i>Regnskap</i> 2015	<i>Opprinnelig budsjett</i> 2016	<i>Revidert budsjett</i> 2016	Budsjett 2017	2018	<i>Økonomiplan</i> 2019 2020	
Arealbruk	2 108	1 900	1 773	1 957	1 957	1 957	1 957
Anlegg og drift - eiendom/vei	25 912	14 345	13 963	15 231	15 231	15 231	15 231
Anlegg og drift VAR	-1 957	-4 445	-4 524	-4 166	-4 166	-4 166	-4 166
Sum teknisk	26 063	11 800	11 212	13 022	13 022	13 022	13 022
Sysselsetting/Bjugn krk/tilf kostn.	5 669	3 908	3 908	3 632	3 882	3 882	3 882
Økonomi/felleskostnader	4 466	4 454	4 534	4 780	4 780	4 780	4 780
SUM	251 844	233 515	232 075	241 525	241 375	241 525	241 375
Motpost avskrivning	-17 762		0				
Innføring eiendomsskatt	886	250	250	100	100		
Overføring finanskostnader Campus Fosen	4 896	5 120	5 120	5 120	5 120	5 120	5 120
Premieavvik	4 594	-2 300	2 600	-2 900	-2 000	-1 500	-1 000
Tilleggsbevilgning		1 500	0	1 500	1 500	1 500	1 500
SUM	-7 386	4 570	7 970	3 820	4 720	5 120	5 620
Fordelt til drift	244 458	238 085	240 045	245 345	246 095	246 645	246 995

Politiske styringsorganer

	Regnskap 2015	Opprinnelig budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	2018	Økonomiplan 2019	2020
Politiske organ	2 308	2 384	2 547	2 669	2 519	2 669	2 519
Revisjon	729	759	759	800	800	800	800
Politisk styring	3 037	3 143	3 306	3 469	3 319	3 469	3 319

Tilskudd til politiske partier, og godtgjøring til politikere er opprettholdt med samme satser som tidligere.

Det er lagt inn midler til gjennomføring av stortingsvalget i 2017.

I h.h.t. valglovens § 9-2 *kan kommunestyret selv vedta at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen. Vedtaket må treffes senest samtidig med budsjettet for det året valget skal holdes.*

Det er ikke lagt inn midler i budsjettet til 2-dagers valg.

I en undersøkelse i regi av departementet i 2011 kunne det ikke dokumenteres høyere valgdeltakelse ved to-dagers valg. Gjennomsnittlig lå faktisk kommuner med to-dagers valg under oppmøteprosent for de som hadde bare en dag. Det er også kommuner som har gått tilbake til en-dags valg etter å ha prøvd to-dagers uten at valgdeltakelsen økte.

Det kan være andre tiltak som er mer effektiv og mindre ressurskrevende som gir større effekt, f.eks. at det kan avlegges forhåndsstemmer over lang tid før valget, også i helgene, på kveldstid, flere steder e.t.c.

Trygt hjem for en 50-lapp

Dette er en ordning der ungdom mellom 15 og 23 år kan bestille taxi og betale kr 50 hjem fra offentlige fester og kulturarrangement i helgene uavhengig av kjørelengde. Sør-Trøndelag fylkeskommune dekker 70% av resterende regning og kommunen 30%.

Rådmannen

	<i>Regnskap</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Revidert budsjett</i>	<i>Budsjett</i>		<i>Økonomiplan</i>	
	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Rådmannen*1	5 786	5 022	4 288	2 607	2 607	2 607	2 607

**1 Lønn til oppvekstsjef og helse sjef er overført de respektive fagområder fra og med budsjett 2017*

Rådmannen skal utrede saker til politisk behandling og iverksette politiske vedtak.

Rådmannen har en relativt begrenset utredningskapasitet. Bjugn kommune har moderate utgifter til administrasjon og styring. Rådmannsfunksjonen står overfor mange viktige utredningsoppgaver i planperioden, og må ha tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre disse. Dersom det blir vedtatt en kommunesammenslåing vil vi måtte bruke mye av vår kapasitet i dette arbeidet.

Rådmannen vil fortsette arbeide med å sikre god budsjettdisiplin. Det vil kontinuerlig foreslås tiltak dersom vi ikke klarer å holde budsjett. Rådmannen vil også fortsatt ha et fokus på sykefravær og arbeide for å øke nærværet.

I en tid hvor vi har redusert tjenestenivået er viktig at vi får best mulig tjenester for de midlene vi har til rådighet. Skal vi lykkes med å bli bedre, må vi satse på kunnskapsutvikling og etablere en kunnskapskultur preget av tillit og undring. Dette arbeidet vil også neste år ha prioritet. Rådmannen vil fortsette arbeidet med lederutvikling.

Rådmannen vil iverksette ny lederstruktur i 2017. Rådmannen vil også videreutvikle styringssystemet vårt. Her vil vi vektlegge årlige kvalitetsmeldinger med tilhørende målformuleringer. Dette vil tas igjen i budsjettforslag og vurderes i årsmeldinger.

I en tid hvor vi stabiliserer driften har rådmannen også en ambisjon om å i større grad rette fokus utover og mot samfunnsutviklerrollen.

Det er satt av kr 300 000 til informasjon og reiseliv for 2017, samme beløp som i 2016. Tilskuddet på kr 50 000 til Stiftelsen Frohavet for 2017 er lagt inn i beløpet. For å holde budsjettet i 2017 må det fortsatt brukes mest mulig annonsering på kommunens hjemmeside og facebookside, og mindre på annonser i aviser og tidsskrifter.

Personal og organisasjon

	<i>Regnskap</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Revidert budsjett</i>	<i>Budsjett</i>	<i>Økonomiplan</i>		
	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Personal	3 848	4 522	4 458	4 332	4 332	4 332	4 332
Service	3 756	4 020	3 908	3 693	3 693	3 693	3 693
IKT	3 638	3 194	3 172	3 540	3 540	3 540	3 540
SUM	11 242	11 736	11 538	11 565	11 565	11 565	11 565

Personalavdelingen er aktivt deltakende i rekruttering, nedbemanningsprosesser, nærværarbeid, lønnsforhandlinger og pensjonsspørsmål. Både tillitsvalgte og lærlinger er lagt til personalavdelingens budsjett. I tillegg ligger også drift av kommunens eiendom på Tarva inn under denne avdelingen.

Grunnlagsdokumentet for budsjettet 2017 er «Kvalitetsmelding for personaltjenesten» og de mål som er skissert i måleskjema for tjenesten. En personal- og organisasjonsavdeling skal også omfatte IKT og serviceavdelingen ved rådhuset. Det er satt av lønnsmidler til en 100% stilling som personal- og organisasjonssjef for 2017.

Kvalitetsmeldingen for personaltjenesten finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=24384&documentId=40201>

Fokusområder for personaltjenesten er:

- Arbeidsmiljø, velferd og trivsel
- Rekruttere, beholde og utvikle
- Organisere og lede

Kommunens arbeidsgiver- og livsfasepolitikk ligger til grunn for arbeidet i personaltjenesten. Bjugn kommune er en IA-bedrift og samarbeider tett med NAV arbeidslivssenter. Avtalen med bedriftshelsetjenesten Klinikk 5 er nylig forlenget.

I prosjektet «Sammen om et bedre arbeidsmiljø» har vi økt kompetansen hos både ledere og verneombud inneværende år, men vi er ikke i mål i forhold til dokumentasjon.

Kvalitetssystemet skal ferdigstilles innen første halvår i 2017 slik at alle medarbeidere kan finne dokumenter og relevant informasjon ved søk. Her skal avvik meldes og vi har også en egen risikomodul som skal brukes aktivt.

Personaltjenesten har brukt store ressurser på nedbemanning i 2016, og det er ryddet opp i rutiner og prosesser omkring dette.

En ser nå behov for en gjennomgang av de data som er lagt inn på personal -og lønssystemet. Vi har et godt verktøy som kan gi oss mange rapporter, men disse er avhengig av at alle data som er lagt inn er riktige. Dette er data som også rapporteres inn til blant annet Statistisk sentralbyrå/ KOSTRA. Dette vil være en tidkrevende «rydde-jobb» i forhold til kapittelfordeling, stillingskoder, lønn og arbeidsavtaler. Det vil være naturlig å ha en gjennomgang av disse dataene også med tanke på kommunesammenslåing. Da må det utformes nye arbeidsavtaler til alle ansatte.

Ved å kvalitetssikre registrerte data vil vi forenkle arbeidet med å hente ut de rapportene som organisasjonen trenger. Dette omhandler ikke bare kompetanse, stillinger og lønn, men også sykefravær, ansiennitet og aldersgrenser.

KS har varslet om konsekvent praktisering av 70-års grensen i kommunal sektor i henhold til Hovedtariffavtalen. Særaldersgrenser er tariffestet og fremforhandlet som et gode for ansatte som står i fysisk og psykisk tunge yrker og er begrunnet med helse og sikkerhet. Dette vil også følges opp i 2017 og være en del arbeidet med å tilpasse organisasjonen etter budsjetttrammer.

Både rådmannen og personalsjefen har deltatt og vil fortsatt delta i sykefravær/nærværarbeid i 2017. I siste halvdel av 2015 hadde vi et sykefravær på 7,87% for hele kommunen. Så lavt fravær (høyt nærvær) er det lenge siden Bjugn kommune har hatt. Tallet viser at det nytter å jobbe med fravær/nærvær. 2016 har vært preget av nedbemanning og vil etter all sannsynlighet ha vært en av grunnene til økt fravær. Våre leger har signalisert det. Første halvdel av 2016 hadde vi et fravær på 12,67%. Fra juni til og med oktober var det **10,34 %**. Dette kan være et tegn på at vi igjen er på rett vei.

Sykefravær/nærværarbeid er en viktig del av lederes ansvarsområde. Synlig og tilstedeværende ledelse, HMS, kompetansebygging og mestring er viktige stikkord i denne sammenhengen. Dette vil det jobbes systematisk med i 2017. Våren 2017 skal det også gjennomføres medarbeiderundersøkelsen «10-faktor».

Som IA-bedrift er vi forpliktet til å være på tilbudssiden når det gjelder tilrettelegging for ansatte med helseutfordringer. Målet i henhold til HMS-planen er å ha et nærvær på **98%** i 2017. Hvis vi klarer det, vil det kunne friggi ressurser som vi kan **bygge** organisasjonen med i stedet for å redusere den.

Serviceavdeling

I henhold til ny lederstruktur vil det bli endringer i den overordnede ledelsen av denne enheten. Rådmannen vil komme tilbake til dette i 2017.

Det er lagt inn en økning i budsjett for 2017 slik at ansatte skal ha mulighet til å oppdatere seg og få helt nødvendig opplæring i de nye oppgavene som er lagt til avdelingen. Etter overgang til Fosen IKT er det nødvendig å utarbeide en ny arkivplan, da den vi har er i forhold til Ørland IKT. Dette er et krevende arbeid som vil ta svært mye tid og som også krever at man deltar på møter i øvrige kommuner. Dette er et krav i henhold til Arkivloven.

Bjugn og de øvrige Fosenkommunene er med i et pilotprosjekt i nasjonal sammenheng med heldigitalisering av søknadsprosesser på web, og flere nyttige funksjoner vil bli lagt til utover høsten, bl.a. «Rett på Sak» der man kan logge seg inn med f.eks. bank ID for å finne sine relasjoner til Bjugn kommune (søknader, kommunale avgifter, søknad på stilling o.l.)

Kvalitetsmeldingen for serviceavdelingen finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=24671&documentId=40914>

IKT

I henhold til ny lederstruktur vil det bli endringer i den overordnede ledelsen av denne enheten. Rådmannen vil komme tilbake til dette i 2017.

Fosen IKT leverer våre IT løsninger. Omtrent halvparten av budsjettet går til Fosen IKT, omtrent en tredjedel går til lokal drift og resten går til lisenser og utstyr.

Til neste år vil vi vurdere ny telefoniløsning og nytt sentralbord (se investeringsbudsjettet). Vi vil videreføre satsning på utbygging av bredbånd da vi har mottatt vesentlige beløp fra staten til dette. Kommunens egenandel belastes næringsansvaret.

Bjugn kommune har 1 årsverk plassert lokalt.

Økonomiplanperioden

I økonomiplanperioden vil det fortsatt satses på nærværarbeid, dette gjelder spesielt i de avdelinger som har høyt fravær. Å se på reduksjon av ufrivillig deltid kan være et virkemiddel i denne sammenhengen. Helse, miljø og sikkerhet er også en viktig del av dette arbeidet. Alle medarbeidere skal kjenne til og kunne bruke kvalitetssystemet innen utgangen av 2017.

Det er vedtatt ny lederstruktur for rådmannens stab og det vil tilsettes ny personal- og organisasjonssjef i løpet av nyåret 2017.

I langtidsperioden vil det være nødvendig å erstatte 2 medarbeidere som høyst sannsynlig vil gå av med pensjon høst 2019/ årsskiftet 2019/2020.

Helse og omsorg

	<i>Regnskap</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Revidert budsjett</i>	<i>Budsjett</i>	<i>Økonomiplan</i>		
	2015	2016	2016	2017	2018	2019	2020
Helseadministrasjon *1	3 889	5 862	5 862	7 426	7 426	7 426	7 426
Helse og familie- enheten	8 153	9 658	9 215	10 056	10 056	10 056	10 056
PRO-tjenesten	73 648	67 689	68 514	72 661	72 661	72 661	72 661
SUM	85 690	83 209	83 590	90 143	90 143	90 143	90 143

**1 Lønn til helse sjef er overført fra rådmannsfunksjonen fra og med budsjett 2017*

I Bjugn kommune er helsetjenestene delt i to hovedområder: Pleie, rehabilitering og omsorg og Helse og familie.

Pleie, rehabilitering og omsorg (PRO)

består av:

- hjemmetjenesten/omsorgsboliger
- sykehjemmet/boenhet 18-22
- Dr. Sauersvei 24/boenhet for demente
- Soltunet/barn/unge/Stranda.

Helse og familie består av tre avdelinger:

- Helsestasjonen
- Psykisk helse- og rusarbeid
- Bjugn legekantor.

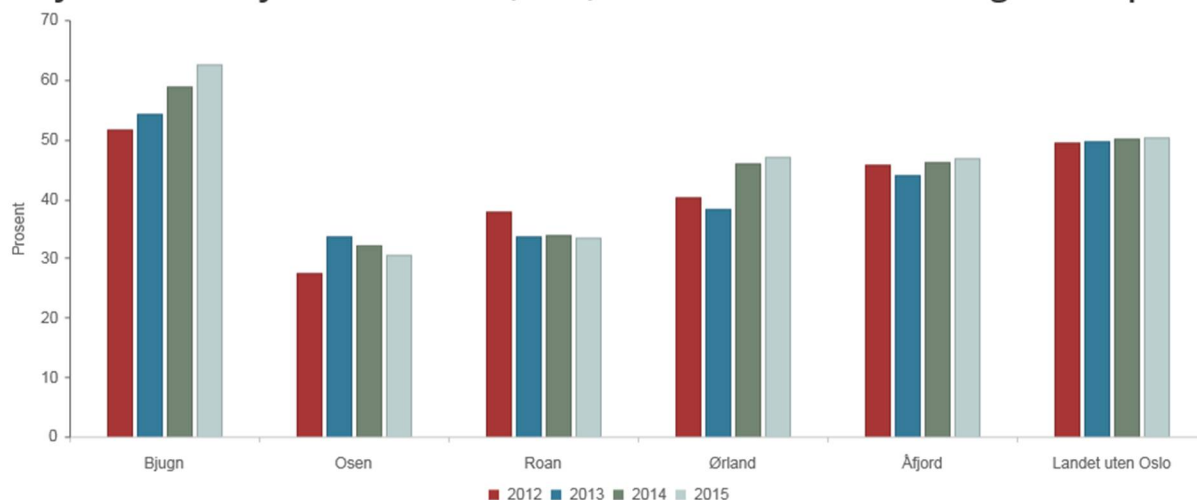
Det er kvalitetsmeldingen for avdelingene og målekort som ligger til grunn for føringene i budsjettet for 2017. Det er helse - og omsorgstjenesteloven og lov om psykisk helsevern om i store trekk regulerer hvilke rammer de kommunale tjenestene skal drives innenfor.

Bjugn har i dag et godt tilbud for heldøgns pleie og omsorg. Vi har betydelig færre institusjonsbeboere og dermed også en høyere andel tjenestemottakere i heldøgns bemannet omsorgsbolig enn landet for øvrig. Disse får sine tjenester fra hjemmesykepleien.

Dette gjør det av og til vanskelig å sammenlikne KOSTRA-tall og statistikk på dette området. Det er grunn til å tro at våre nabokommuner kommer etter i forhold til utbygging av hjemmebasert omsorg.

Figur 1. viser tjenester til hjemmeboende,- netto driftsutgifter sammenliknet med nabokommuner og landet uten Oslo. Dette er tjenester til **alle** hjemmeboende i kommunen, også de boliger som er knyttet til institusjon med døgnbemanning.

Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo

	2012	2013	2014	2015
Bjugn	51,7 %	54,2 %	58,9 %	62,6 %
Osen	27,4 %	33,8 %	32,2 %	30,6 %
Roan	38,0 %	33,9 %	34,0 %	33,6 %
Ørland	40,3 %	38,4 %	46,1 %	47,1 %
Åfjord	45,9 %	44,1 %	46,2 %	46,9 %
Landet uten Oslo	49,4 %	49,8 %	50,1 %	50,3 %

Fig 1.

Av netto driftsutgifter til pleie og omsorg gikk 62,6% til tjenester for hjemmeboende i 2015. Dette er vesentlig mer enn nabokommuner og landet for øvrig. Diagrammet sier mest om organiseringen av tjenesten og ingen ting om det er lett eller vanskelig å få hjelp hjemme.

Vi ser også en økning i andel hjemmeboende i alderen 0-66 år med omfattende bistandsbehov. Dette kan ha en sammenheng med psykiske lidelser og rus.

Helse og familie

Helse- og familie består av relativt små avdelinger personalmessig og holder til i egne, adskilte lokaler. Avdelingen har vært uten egen enhetsleder de siste årene og ansvaret er direkte underlagt helsesjef.

Tidligere kommunalsjef for helse lanserte ideen om «Familiens hus» i Bjugn, som skulle romme helsestasjon, skolehelsetjeneste samt fysio- og ergoterapi, jordmor, støttekontakt og foreldreveiledning. Felles lokaler ville ha samlet kompetansen og kunne bidratt til å styrke og utvikle samarbeidet mellom faggruppene. Samarbeid og nytenking er viktig for å finne løsninger på de oppgavene som kommer i fremtiden. Da ny lov om folkehelsearbeid og lov om helse- og omsorgstjenester kom i 2012, ble alle kommuner anbefalt å etablere frisklivssentral. Dette skal være en helsefremmende og forebyggende kommunal helsetjeneste. Målgruppen er de som har økt risiko for, eller som har utviklet sykdom og trenger støtte til å endre levevaner og mestre helseutfordringer.

Rådmannen ønsker å se på organiseringen av enheten kommende år, for å kunne styrke tjenestetilbudet og dra veksler på den kompetansen som finnes i kommunen. Det er ikke satt av ekstra midler til dette.

Bjugn er en forsvarskommune og har ansvar for å ivareta veteraners og deres familiers behov for bistand i forhold til fysisk og psykisk helse.

Vi skal også ivareta helsehjelp til flyktningene i kommunen.

Helsestasjonen

I kvalitetsmeldingen for helsestasjonen har fagleder varslet om at vi ligger langt under normtallene for helsesøsterressurs i skolehelsetjenesten som anbefales fra Helsedirektoratet. Tallene er fra SSB og kommuneregnskapet og viser at Bjugn ligger vesentlig lavere i forhold til både nabokommuner og landet utenom Oslo når det gjelder utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjenesten. (fig 2)

Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år

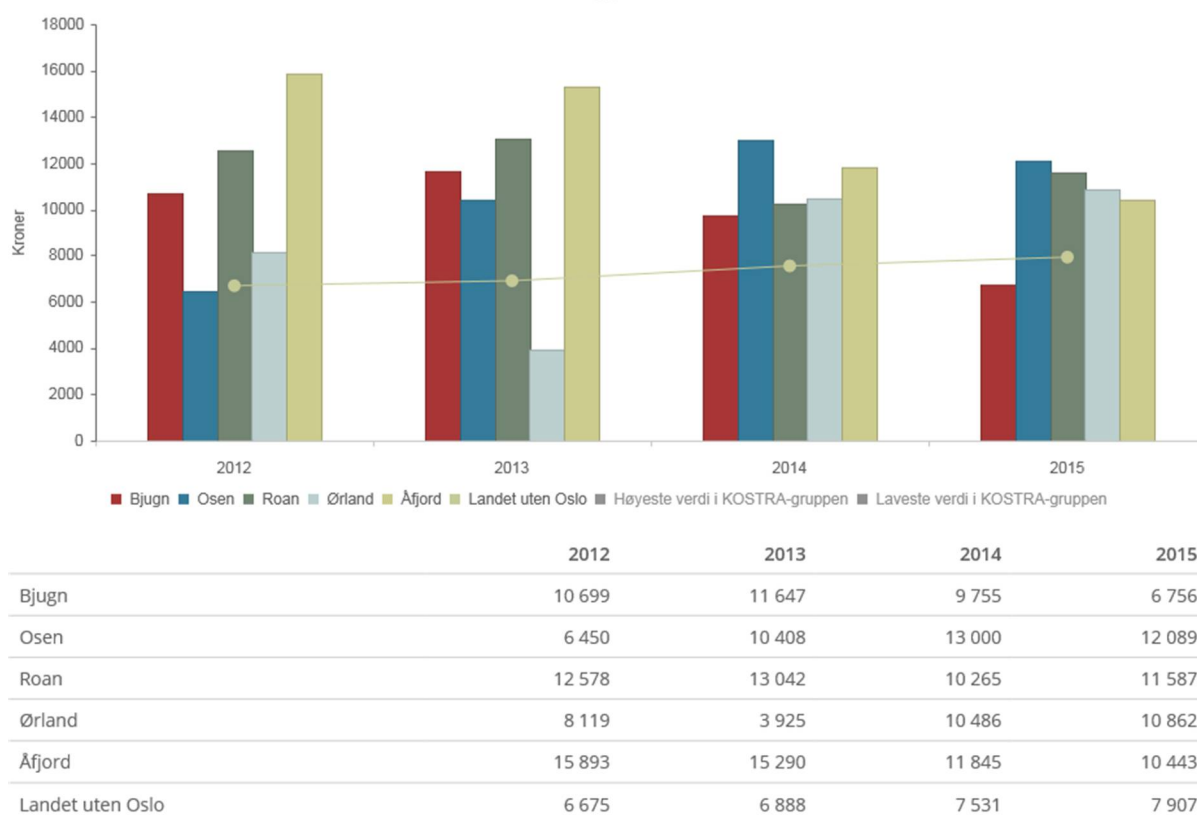

Fig 2.

I 2017 ønsker helsestasjonen å styrke hjemmebesøk av helsesøster/jordmor de to første ukene etter nedkomst. I tillegg er målet å gjennomføre anbefalte konsultasjoner i henhold til veileder for helsestasjoner for aldersgruppen 0-5 år.

Bjugn kommune har også utfordringer med overvekt blant barn og unge, noe som krever tett oppfølging fra flere faggrupper som lege, helsesøster og fysioterapeut.

Tall fra SSB/Ungdata viser også at vi har økende antall barn og unge i grunnskolen og videregående skole som har psykiske lidelser.

Prosjektet «Daglig tilgjengelig skolehelsetjeneste» på Fosen videregående skole skal etter planen avsluttes til høsten 2017. Det er for øvrig avsatt midler til å fortsette arbeidet ved Fosen videregående skole ut 2017. I løpet av dette året må vi evt. finne nye midler, eller avslutte arbeidet.

Bjugn har flere aleneforeldre sammenliknet med landet for øvrig i tillegg også en relativt høy andel lavinntektshusholdninger (0-17år). Vi er heldige og har flere medarbeidere med spesialkompetanse i foreldreveiledningsprogrammet ICDP (International Child Development Program) Det er å håpe at vi kan få utnyttet disse ressursene til beste for foreldre og barn i kommende periode. Rådgivning til foreldre er et av flere viktige og forebyggende tiltak skolehelsetjenesten kan bidra med. Mange foreldre mangler kunnskap om foreldrerollen og grensesetting. «Ungdataundersøkelsen 2015» viser tidlig alkoholdebut blant elever i ungdoms- og videregående skole.

Rådmannen foreslår å øke helsesøsterressursen kommende år med **ett årsverk helsesøsterstilling**. I tillegg vil rådmannen initiere et prosjekt/tiltak for 2017 med et halvt årsverk psykiatrisk sykepleier for skolehelsetjenesten, knyttet til barn og unges psykiske helse i grunnskolen. Tidlig innsats på dette området kan bidra til å forebygge livslang sykdom. I måleskjema for enheten er det lagt en kompetanseplan for 2017. Rådmannen ønsker å bidra til at ansatte får økt kunnskap innen sitt fagfelt og tilfører også økte ressurser til dette. Disse to stillingene er ikke 100% finansiert, men det vil jobbes med prosjektfinansiering alternativt omorganisering innen området.

Psykisk helse- og rusarbeid

Psykisk helse og rusarbeid har sine kontorer i sokkelen i den eldste delen av Bjugn helsesenter. Tjenesten er organisert som en selvstendig enhet. Inneværende år har avdelingen hatt to stillinger. 2x50% psykiatrisk sykepleier og 100% fagansvarlig. Fra neste år får vi tilbake sosionom i 60% stilling. Avtalen med Fosen Helse og rask psykisk helsehjelp er at 20% av denne stillingen skal benyttes lokalt til dette formålet.

Vi har en høy andel psykiske lidelser blant befolkningen sammenliknet med nabokommuner, men også i forhold til landsgjennomsnittet:

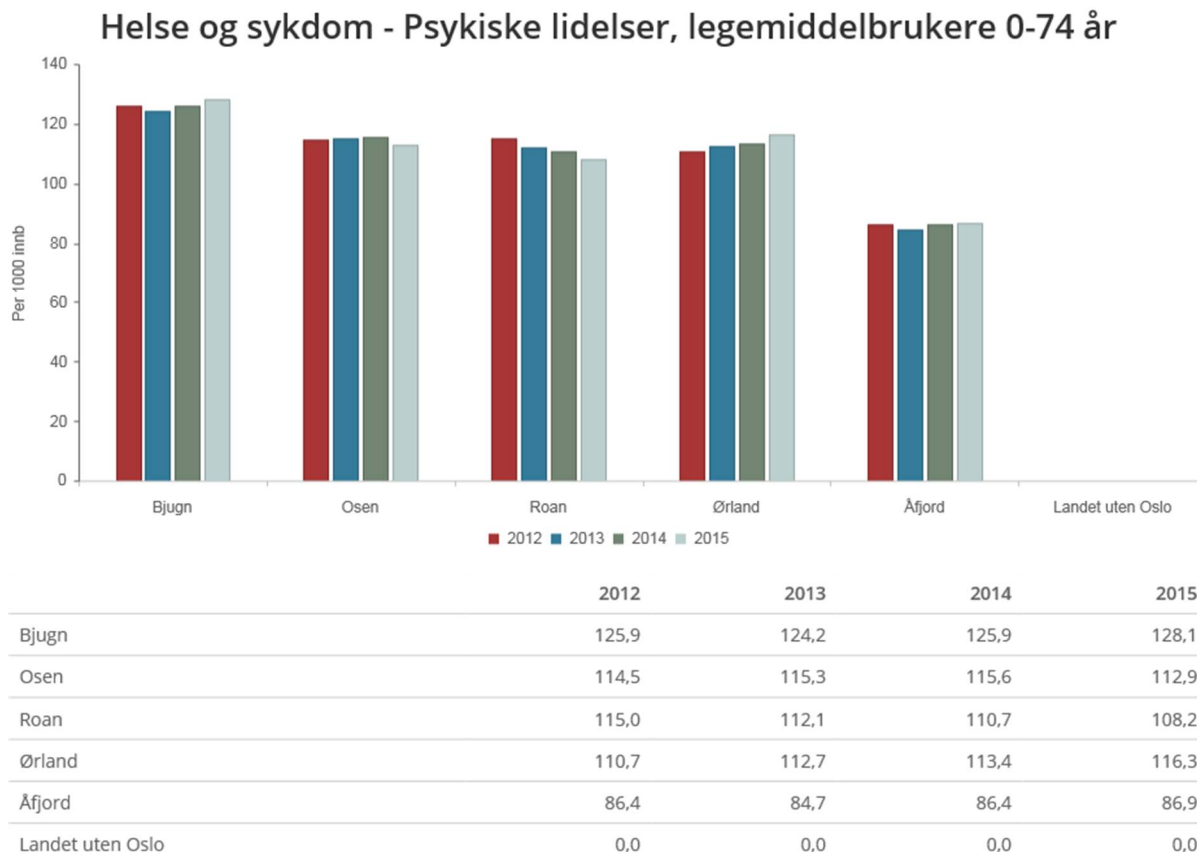

Fig 3.

Fra 2017 skal kommunene ha øyeblikkelig hjelp-tilbud til pasientgruppen innen psykisk helse/rus. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-26-2014-2015/id2409890/>

Det er enda uavklart hvilke kriterier som skal ligge til grunn for en kommunal øyeblikkelig innleggelse. Dette arbeides ledes av kommunepsykolog Jon Arne Lein i Fosen helse og en arbeidsgruppe hvor også Bjugn deltar.

Bjugn har i samarbeid med Ørland kommune tidligere utarbeidet en «Ruspolitisk strategiplan 2014»:

4.2.1 Overordnet mål for rusmiddelpolitikken i Bjugn og Ørland

Kommunene slutter seg til regjeringens mål for alkohol og narkotikapolitikken med følgende hovedmål:

Å redusere de negative konsekvensenes om rusmiddelmisbruk har for enkeltpersoner og samfunnet.

Det overordnede målet deles inn i følgende målsettinger:

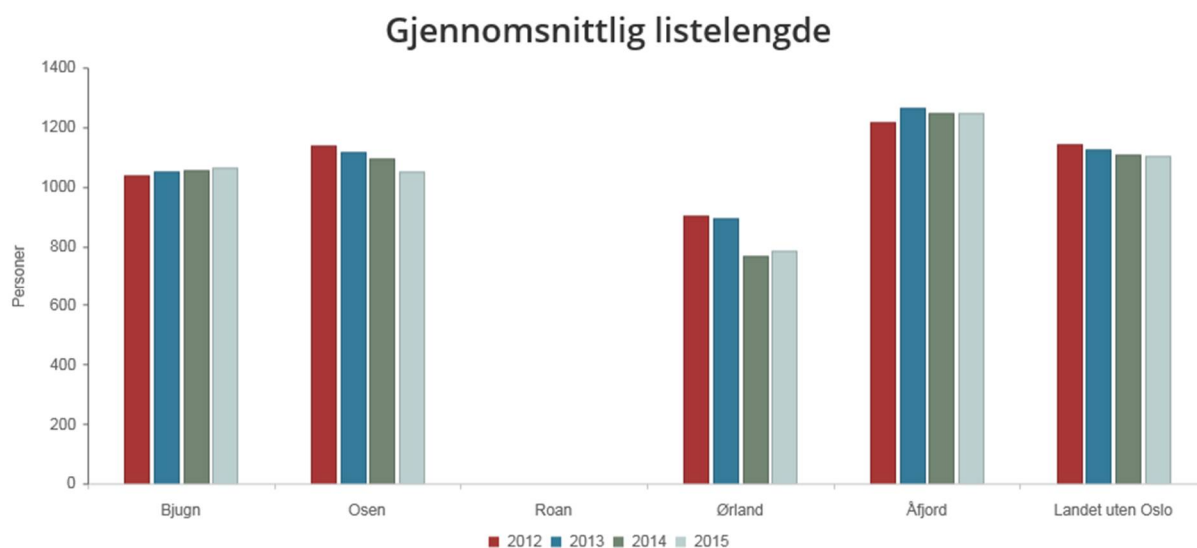
- 1. Heve debutalder for bruk av alkohol*
- 2. Forebygge og redusere bruken av rusmidler i kommunebefolkningen generelt*
- 3. Bedre oppfølging av og tilgang til behandling, rådgivning og hjelp til personer med rusmiddelproblemer, deres barn og andre pårørende*

Regjeringen varsler fortsatt satsning på rus og helse med «Opptappingsplanen for rusfeltet». Rådmannen ønsker å styrke det forebyggende arbeidet spesielt hjelp rettet mot barn og unge i forhold til rusproblematikk, og skal sees i sammenheng med arbeidet i skolehelsetjenesten.

Rådmannen ønsker å støtte faglig utvikling i avdeling psykisk helse- og rusarbeid. Avdelingen tilføres derfor økte ressurser til kurs for ansatte.

Legekontoret

Det er 4 fastlegehemler og en turnuslege på 4785 innbyggere. Legene har varslet behov for flere hjemler. Listelengden har økt de senere årene, men flere leger vil også øke behovet for hjelp ved laboratoriet og skranke. Det betyr en kostnad som det ikke er funnet rom for i budsjettet for 2017. Rådmannen vil følge utviklingen og se på muligheter i økonomiplanperioden.

Nytt av året er at kommunen må betale for legeberedskap også på dagtid, og kostnaden til dette er lagt inn i budsjett 2017.

Ny akutforskrift som gjelder for 2018 krever en vesentlig styrking av kompetansen til alt personell som deltar i legevaktsammenheng. Fosen helse er i dialog med St. Olavs hospital om hvordan vi skal løse dette. Det er knyttet vesentlige kostnader for 2017 til opplæringen, men det er mulig å søke helsedirektoratet om tilskudd. Det følger altså ikke midler med ny forskrift og endrede krav. Fosen helse sender felles søknad for Fosenkommunene.

Det blir et stramt budsjett for legekontoret også i 2017. Rådmannen vil imidlertid øke ressursene noe til kurs og kompetanseutvikling hos personalet.

Kvalitetsmelding for helse og familieenheten finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=25573&documentId=42083>

Pleie-, rehabilitering og omsorg

2016 har vært et svært utfordrende år for enheten. En reduksjon i tjenestetilbudet er vanskelig å gjennomføre uten at dette merkes. Både brukere, pårørende og medarbeidere har hatt behov for å formidle sin frustrasjon, enten i møter, klagebrev eller også i brev til Fylkesmannen.

I denne dialogen har rådmannen sett at det er vanskelig å finne konkrete og samstemte mål på opplevd tjenestekvalitet. Dette kompliserer dialogen mellom medarbeider og ledelse. Medarbeidere har varslingsplikt når tjenesten er for dårlig eller uforsvarlig. Når tjenesten oppleves uforsvarlig vil det nesten alltid være gjenstand for en viss grad av skjønn. En står også i fare for at avvik ikke meldes fordi en har blitt «vant» til en dårlig tjeneste over tid.

Samfunnsforsker Hans Donali Tilset ved NTNU i Trondheim, startet i inneværende år et pilotprosjekt i Åfjord kommune som handler om **tjenestekvalitet i hjemmetjenesten**. Donali Tilset og Åfjord kommune ønsket å knytte til seg flere kommuner for å utvikle prosjektet som ser ut til å få navnet «REFLEKS» (som blant annet er inspirert av refleksbrikken som øker synligheten i mørket.) Innledningsvis ble prosjektet kalt «SynTH» som står for «synlig tjenestekvalitet i helse og omsorg».

Det er **medarbeiderne** som er de best skolerte til å uttale seg om hva som er gode nok tjenester,- og når de er for dårlige. Refleksjon er et viktig «verktøy» i prosjektet. Tilbakemeldinger fra Åfjord er udelt positive. En «bieffekt» som også er nevnt er at de som deltar i prosjektet opplever at refleksjonen i seg selv oppleves som en hjelp til å avslutte/legge fra seg arbeidet før man går hjem etter endt vakt.

Tilset og rådmannen hadde i slutten av oktober et orienteringsmøte om prosjektet med hjemmetjenesten i Bjugn. Tilbakemeldingene er positive og vi starter prosjektet i Bjugn over nyttår 2017. Det er søkt Fylkesmannen om skjønnsmidler.

Prosjektet går i kortet trekk ut på å etablere en arbeidsgruppe i hjemmetjenesten (i institusjon) som sammen skal utforme et spørreskjema som beskriver alle de oppgaver som utføres i hjemmetjenesten i Bjugn. Donali Tilset bistår i den praktiske utformingen av skjemaet som deretter trykkes ut i papir. (se fig. 4)

Budsjett 2017
Økonomiplan 2017- 2020

version 2.4

Åfjord Kommune Omsorgsboliger		Type vakt		
		Dag ☐	Kveld ☐	Natt ☐
		Hverdag ☐	Helg ☐	
		Vurdering	Kommentar (Brukes hvis tjenesten er i rød- eller nesten rød sone)	
Stell	Påkledning			
	Personlig hygiene			
	Toalettbistand			
Måltider	Tilrettelegging			
	Bistand			
Medisiner	Dosetter			
	GI medisin			
Helse	Medisinsk oppfølging			
	Legesøk			
	Dialog med lege			
	Timebestilling			
Husarbeid	Renhold			
	Kiesvask			

Husarbeid	Renhold					☐ For lite tid ☐ Feil <i>prioritering</i> ☐ Manglende <i>kompetanse</i> ☐ Utfordringer med <i>samarbeid/kommunikasjon</i>
	Kiesvask					
Praktisk støtte	Intern forflytning					☐ For lite tid ☐ Feil <i>prioritering</i> ☐ Manglende <i>kompetanse</i> ☐ Utfordringer med <i>samarbeid/kommunikasjon</i>
	Handelliste					
	Plassering av innkjøp					
	Øvrige timebestillinger					
Sosialt	Sosialt samvær					☐ For lite tid ☐ Feil <i>prioritering</i> ☐ Manglende <i>kompetanse</i> ☐ Utfordringer med <i>samarbeid/kommunikasjon</i>
	Deltakelse i fellesskapet					
Kontinuerlig tilsyn	Observasjon					☐ For lite tid ☐ Feil <i>prioritering</i> ☐ Manglende <i>kompetanse</i> ☐ Utfordringer med <i>samarbeid/kommunikasjon</i>
	Dialog – Vurderer situasjon					
	Alarmrespons					
Organisering og arbeidsprosesser	Første vakt del					☐ For lite tid ☐ Feil <i>prioritering</i> ☐ Manglende <i>kompetanse</i> ☐ Utfordringer med <i>samarbeid/kommunikasjon</i>
	Andre vakt del					
Egen opplevelse	Hvordan har du det etter endt vakt?					Kommentar:

Vurdering av nivå på tjenesten: ■ I overkant ■ Ønskelig ■ I underkant ■ Uforsvarlig (må rapporteres)

Fig 4

Etter hver vakt skal medarbeiderne krysse av for hvilke score, ved hjelp av fargekoder, de vil gi den tjenesten som de selv har gitt: lilla, grønn, gul og rød. Rød er uforsvarlig tjeneste, lilla er utover det som er forventet. Papirskjemaet vil kunne erstattes med en app dersom prosjektet kan gjennomføres som tenkt.

Donali Tilset har nå søkt Helsevel om midler til utvikling av innovasjonsprosjektet. Innsamlede data vil etter stor sannsynlighet kunne si noe om kvaliteten i hjemmetjenesten i Bjugn. Dette vil utgjøre et meget godt beslutningsgrunnlag for både administrativ og politisk ledelse innenfor et område hvor det er vanskelig å konkretisere og formidle status på utførte kommunale tjenester.

Føring for budsjettet for pleie- rehabilitering og omsorg 2017 er for øvrig skissert i enhetenes måleskjema:

Ved hjelp av kompetanse- og innovasjonstilskudd i 2016 er det utviklet et tjenstedesign til bruk i **hverdagsrehabilitering** ved PRO. Ansatte har fått kurs i motiverende intervju og det er utvalgte nøkkelpersoner som skal sikre at dette blir en del av den ordinære tjenesten. Ved å sette inn ressurser tidlig i tjenesteforløpet, kan man bidra til å forebygge og utsette behov for ytterligere tjenester. Slik kan de som ønsker det, bli i stand til å bo hjemme lenger enn tidligere antatt. Målet for 2017 er at 20 brukere skal være mottakere av tjenesten.

Velferdsteknologi er et stort felt med en rivende utvikling. Vi har samarbeidsavtale med NAV hjelpemiddelsentral som bistår oss når hjemmeboende har behov for tilrettelegging og forebyggende tiltak. Det er for øvrig ikke til å legge skjul på at det krever ressurser for å kunne være oppdatert på området. Velferdsteknologi og trygghetsløsninger er et fokusområde for enheten i 2017. Dette er en svært viktig del av utvikling av tjenestene fremover og kan bidra til å forebygge og holde kostnadsnivået nede. Samtidig ser vi også at velferdsteknologi ofte forutsetter en viss grad av funksjonsevne for at dette skal være til nytte for bruker. Dette er derfor ikke en løsning for alle.

Mange av våre innbyggere har behov for hjelp til å bli aktivisert og til å delta i samfunnet. Dette omfatter både innbyggere som har ulike bistanndsbehov på grunn av psykisk eller fysisk funksjonshemming eller andre helseplager. Det videreføres to prosjekter i 2017: «*Dagaktivitet for hjemmeboende demente*» og «*Alene, men ikke ensom*».

Medarbeidere som har tatt videreutdanning i aktiv omsorg har nå fått særskilt ansvar for å planlegge og gjennomføre dagaktiviteter for demente som blant annet er hjemmeboende i Dr. Sauers vei 24.

Prosjektet «*Alene, men ikke ensom*» tilfører midler til målgruppen seniorer som er bosatt i kommunen, samt andre grupper som vi ser kan ha behov som samsvarer med prosjektets mål. Mange lag og foreninger i Bjugn har deltatt i idémøldring for å identifisere mulige områder og tiltak for denne målgruppen i 2017.

Forvaltningskontoret består av ett årsverk, men blir støttet av fagpersoner i avdelingene i forbindelse med kartlegginger og utmåling av tjenester. Det har vært utfordrende å være ajour med utferdigelse av vedtak/ tildeling av tjenester. Det skal nå utarbeides en egen lokal veileder til bruk i vår forvaltning.

Målet for 2017 er å utferdige vedtak i takt med iverksettelse av tjenester.

Ett av målene for 2017 i forhold til arbeidsmiljø er at alle medarbeidere skal føle seg sett og inkludert. De skal behandles med respekt og føle mestring og oppleve tilstrekkelig grad av forutsigbarhet i arbeidssituasjonen.

Å arbeide for et godt arbeidsmiljø er en kontinuerlig prosess. Kommunen har etablert et HMS-system som skal bidra til å systematisere og dokumentere dette arbeidet. Arbeidsmiljøet i enheten skal oppleves som trygt, både fysisk og psykososialt. Dette er en grunnleggende nærværsfaktor.

En har også som mål at lederne skal være tilgjengelig for medarbeiderne i den grad det er naturlig og praktisk mulig. Det er gode erfaringer med nær-ledelse og ledere som deltar i drift. Dette har positiv effekt på samarbeidet og den gjensidige respekten som vi ønsker å fremme. Det er en utfordrende balansegang for mange ledere å kunne prioritere riktig i forhold til alle oppgaver og ansvarsområder som hører til den enkelte stillingen.

Nærværsprogrammet som hadde høyt fokus i 2014 og 2015 ga resultater. Vi ser nå at sykefraværet dessverre øker igjen. Det er usikkert i hvor stor grad nedbemanningsprosessen har påvirket dette, men man kan ikke se bort fra at dette er en faktor. Nærværarbeid er – og kommer til å være blant de høyest prioriterte oppgavene i 2017. Dette arbeidet følges også tett opp av rådmannen.

Kompetanseplan 2012-2020 er styrende for hvilke områder vi skal prioritere i forhold til videreutdanning og kurs. Kompetanseutvikling er motiverende i seg selv, og bidrar til å øke mestringsfølelse hos våre ansatte.

Trygghet med bakgrunn i egen kompetanse er en ting, men visshet om tilstrekkelig kompetanse hos kollegaer vil bidra til økt kvalitet i tjenesten og en mer forutsigbar hverdag for alle.

Enheten har mange gode verktøy tilgjengelig som kan bidra til å styrke kompetansen. Et stort utvalg e-læringskurs er lett tilgjengelig kunnskap og bør kunne utnyttes bedre. Hver avdeling har nå utformet egne planer for hvilken kompetanse som skal videreutvikles kommende år. Eksempler på fagområder en ønsker å styrke er lederutvikling, hverdagsrehabilitering, demensomsorg, samhandling og etikk. Kompetansebehovet følges kontinuerlig i forhold til nye krav til tjenesten og rammebetingelser som er under stadig endring.

Det er gjennomført til dels betydelige kutt og nedbemanning i 2016. Den økonomiske situasjonen er fremdeles utfordrende, og det preger budsjettet. Alle gjennomførte innsparinger i 2016 er planlagt videreført i 2017. En opplever imidlertid et økende krav til tjenesten og flere henvendelser om bistand. Dette er et usikkerhetsmoment i forhold til å holde budsjett.

Enhetsleder har stort fokus på styring etter budsjett, og avdelingsledere rapporterer økonomisk status månedlig. Personalkostnader er de dominerende kostnadene. Potensialet som ligger i å øke nærværet er betydelig. Dette er et prioritert område også i 2017.

Hovedfokus er å levere tjenester tilpasset de ressurser som disponeres av enheten, samtidig som en ønsker å utvikle et godt arbeidsmiljø. Gode samarbeidsprosesser og åpen dialog med medarbeidere er en forutsetning for å nå våre mål. Uforutsette hendelser som fører til kostnader ut over budsjett håndteres fortløpende. Kompenserende tiltak vil da settes i verk.

Privatpraktiserende fysioterapeuter, krisesenter

Vi mottar driftstilskudd for kommunalt ansatt fysioterapeut ved helsestasjonen. Det er et vilkår for fastlønnstilskudd at stillingen utgjør mer enn en tredel av full stilling og er tillagt kurative (oppgaver utenfor institusjon). Stillingen kan heller ikke kombineres med samtidig driftsavtale. Utgifter i budsjettet er knyttet opp mot privatpraktiserende fysioterapeuters driftsavtaler i kommunen. Per 1. januar har Bjugn kommune 1x75%, 1x50% og 3x80% fysioterapeuthjemler.

Fosen Helse IKS

Samarbeidet med Fosen Helse gjør at vi har tilgang til følgende tjenester og kompetanse:

- Fosen helsekompetanse
- Miljørettet helsevern
- Samfunnsmedisin
- Folkehelse Fosen
- Fosen legevaktsenter
- Sengepost, 6 senger etterbehandling
- Øyeblikkelig hjelp, 3 senger
- Kommunepsykolog
- Rask psykisk helsehjelp

Det er allerede besluttet i helselederforum i Fosen at man ønsket å redusere stillingen som **kreftkoordinator** for kommende periode. Kompetansen i kommunene har jevnt over blitt bedre i de senere år innen kreftomsorg og lindrende behandling.

For Bjugn kommune betyr det at vi får tilbakeført kompetanse, da kreftkoordinatoren fra Fosen Helse har sin opprinnelige stilling i hjemmesykepleien i Bjugn. Dette vil skje i løpet av første halvår 2017. Hjemmesykepleien fanger opp de som allerede er i hjelpeapparatet og trenger bistand i forbindelse med sin kreftsykdom.

Endringen av kreftkoordinatorstillingen innebærer at vi må vurdere hvordan vi skal organisere tilbudet til de som ikke mottar annen form for helsehjelp, men som har bistandsbehov kun i forbindelse med kreftbehandling, opptrening og rehabilitering.

Helselederforum ønsket å videreføre tilbudet om **rask psykisk helsehjelp** i Fosen helse. Tilbudet er redusert noe i 2017 og dette betyr at Bjugn får tilbakeført sosionom i 60% stilling. Av dette skal 20% av stillingen brukes til rask psykisk helsehjelp i kommunen. Tilbudet gir gode resultater.

Kommunelegeansvaret har tidligere vært løst uten ekstra kostnader for Bjugn gjennom daværende samfunnsmedisinere. Det er lovpålagt å ha kommunelege. Det er dr. Harmen

Dijkstra som nå er vår **kommunelege** og har det lokale ansvaret for smitte og rådgivning. Fosen helse ivaretar fortsatt det samfunnsmedisinske ansvaret. Denne endringen innebærer en ny kostnad. Kommunelegestillingen ligger under legekontorets budsjett.

Kommunene er pålagt (Lov om folkehelsearbeid) å ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som kan virke inn på denne. De skal iverksette tiltak for å bedre folkehelsen og utjevne sosiale ulikheter i helse.

Kommunen skal også gi informasjon, råd og veiledning om hva den enkelte selv og befolkningen kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom.

Helse- og omsorgstjenesten har, på lik linje med andre sektorer, ansvar for å bidra i det tverrsektorielle folkehelsearbeidet. Folkehelsekoordinator i Fosen Helse og Fylkeskommunen har bidratt til at vi nå er i gang med et grunnlagsdokument til folkehelseplan. Det er et omfattende arbeid å finne frem til statistikk som på best mulig vis kan beskrive Bjugn kommunes styrker og svakheter. Dette oversiktsarbeidet skal være en del av grunnlaget for kommunale planprosesser etter plan og bygningsloven. Vi vil etablere en arbeidsgruppe for å kunne få til et engasjement og en forankring i organisasjonen om temaet.

En Folkehelseplan må deretter utformes og skal være en del av kommunens planverk. Dette arbeidet fortsetter i hele 2017.

Fosenkommunenes «Handlingsplan mot vold i nære relasjoner» har som mål å:

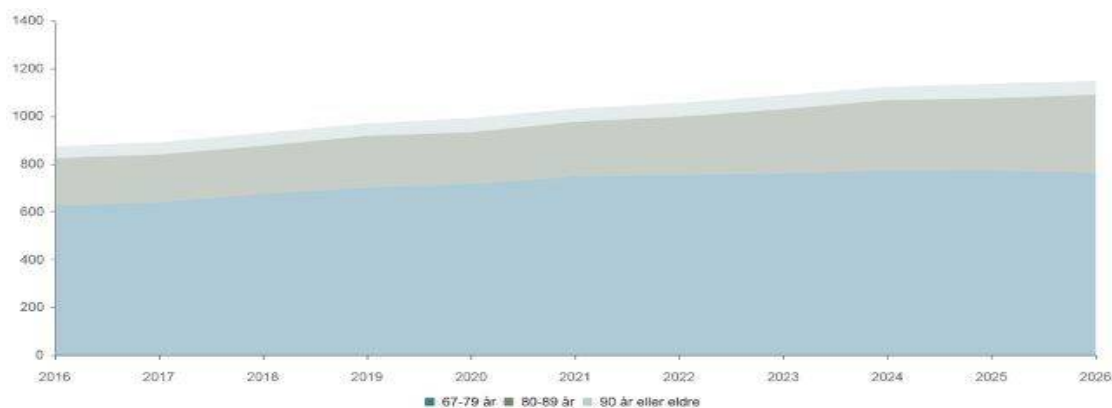
- forebygge, avdekke og lindre helseskader som følge av vold i nære relasjoner
- sikre et godt samarbeid mellom kommunale, interkommunale og statlige hjelpeinstanser basert på kunnskap og respekt for hver enkeltes ansvar, oppgaver og kompetanse.»

Bjugn kommune har sammen med kommunene i Fosen inngått avtale med **Orkdal krisesenter**. Avtalen forlenges med ett år (ut 2017). Helselederforum Fosen vil i løpet av 2017 utrede andre alternativer for å ivareta krisesenterfunksjonen. Det er også tid for en revisjon av selve handlingsplanen. I forslag til statsbudsjett for 2017 varsler regjeringen økt satsning mot vold og overgrep.

I 2010 ble det inngått avtale mellom alle kommuner i Sør- Trøndelag og St. Olavs hospital om et overgrepsmottak ved Kvinneklinikken. Kostnadsfordelingen er etter kommunens innbyggertall. Avtalen videreføres i 2017.

Økonomiplanperioden

Når blikket rettes inn i økonomiplanperioden 2017-2020, må vi ta hensyn til befolkningsvekst og sammensetning:

Som tabellen under viser blir det flere eldre i kommunen. I 2020 er det **118 flere innbyggere over 67 år** enn i 2016:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
67-79 år	626	639	674	701	716	747	753	760	773	772	764
80-89 år	198	200	201	216	216	229	244	268	294	302	325
90 år eller eldre	49	51	54	52	59	55	58	59	55	61	59
Total	873	890	929	969	991	1 031	1 055	1 087	1 122	1 135	1 148

Vi må vurdere hvilke boformer som best kan ivareta de eldres behov for fremtiden. Vi ser noen utfordringer knyttet til funksjonalitet i noen av de boenhetene vi har i dag. Hva ønsker de eldre selv og deres pårørende? I noen kommuner planlegger man kollektiv for eldre. Er det noe for oss? Har vi vurdert andre boformer? Hvordan kan vi fortsatt sikre mulighetene til å bo hjemme for de som ønsker dette? Har vi gode nok boliger i institusjon? Hvilken funksjon vil sykehjemmet ha fremover? Skal vi fortsette den allerede planlagte utbyggingen ved Bjugn helsesenter? Det er mange ubesvarte spørsmål som vi bør ta tak i.

For å få en bærekraftig tjeneste for fremtiden vil det være klokt å tenke nytt i forhold til:

- Organisatoriske rammer
- Tverrfaglige team
- Samarbeid på tvers av enhetene, helse, oppvekst, kultur, drift.
- Økt bruker- og pårørendedeltakelse
- Samarbeid med frivillighet og organisasjoner
- Rekruttering

Legedekningen i kommunen bør styrkes i forhold til forventet befolkningsvekst:

	2016	2017	2018	2019	2020
Barnehage (0-5 år)	365	360	351	341	337
Grunnskole (6-15 år)	548	569	574	600	611
Videregående (16-19 år)	248	232	221	217	213
Voksne (20-66 år)	2 745	2 774	2 773	2 770	2 766
Eldre (67 år og eldre)	873	889	927	967	987
Total	4 779	4 824	4 846	4 895	4 914

I tillegg til utvikling av tilbudet til de eldre, må vi også øke satsningen på **forebygging** i forhold til barn og unges helse.

Rusforebygging kan bidra til en betydelig reduksjon i de sosiale og helsemessige skadene av rusmisbruk/avhengighet. Vold i nære relasjoner er ofte et sammensatt problem som også ofte er relatert til rus. Psykisk helse- og rusarbeid bør derfor styrkes i økonomiplanperioden.

Kvalitetsmeldingen for PRO finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=24387&documentId=40208>

Oppvekst

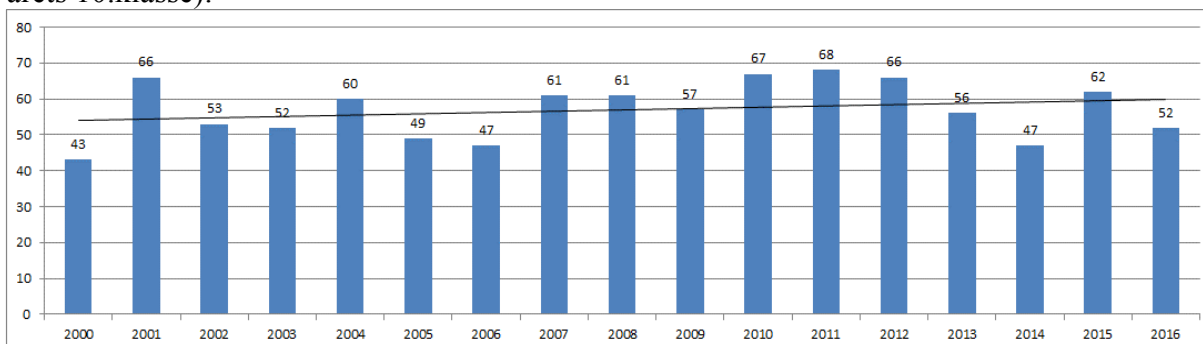
	Regnskap 2015	Opprinnelig	Revidert	Budsjett 2017	Økonomiplan		
		budsjett 2016	budsjett 2016		2018	2019	2020
PPT/skoleskyss/administrasjon*1	8 993	6 980	8 580	8 581	8 581	8 581	8 581
Botngård skole	34 976	30 597	30 476	34 223	34 223	34 223	34 223
Vallersund oppvekstsenter	5 774	5 500	5 466	5 677	5 677	5 677	5 677
Fagerenget skole	3 841	4 040	3 457	0	0	0	0
Barnehager	29 244	35 445	33 765	35 810	35 810	35 810	35 810
Barnevern	11 423	11 500	12 600	11 624	11 624	11 624	11 624
SUM	94 251	94 062	94 344	95 915	95 915	95 915	95 915

*1 Lønn til oppvekstsjef er overført fra rådmannsfunksjonen fra og med budsjett 2017

Skoler og barnehager i Bjugn er organisert under oppvekst. I tillegg sorterer den Pedagogisk-psykologiske tjenesten (PPT), flyktingetjenesten og barnevern også under oppvekstområdet.

Antallet barn i Bjugn stiger, og både fødselstall og tilflytting gir større barnekull. Vi kan forvente en økende tilflytting de neste årene av flere årsaker, blant annet kampflybase-utbyggingen, vindkraftutbygging og utvikling i blå sektor. I tillegg er det i gang et generasjonsskifte i offentlig sektor i området, som fører til ansettelser av nye kommunalt ansatte.

Tabellen under viser antall barn per årskull som bodde i Bjugn oktober 2016 (2001-kullet er årets 10.klasse):

Erfaringen viser at tilflyttingen gjør at barnetallet i de siste årskullene vil øke før de kommer i skolealder.

Omtrent hver høst har vi en kommunal barnehageavdeling i reserve for å ta imot nye barn i januar. Læringsverkstedets barnehage i Ervika har mulighet til å utvide med en avdeling hvis det vil bli behov for det på litt sikt. Det er derfor antakelig ikke behov for å utvide kapasiteten i barnehagene i denne perioden, med mindre tilflyttingen eskalerer ytterligere.

Solkystens avdeling i Lysøysundet er i dag utvidet med et midlertidig bygg.

Barnehagene i Bjugn leverer generelt meget gode resultater med et svært lavt kostnadsnivå. Barnehagene driver også godt utviklingsarbeid.

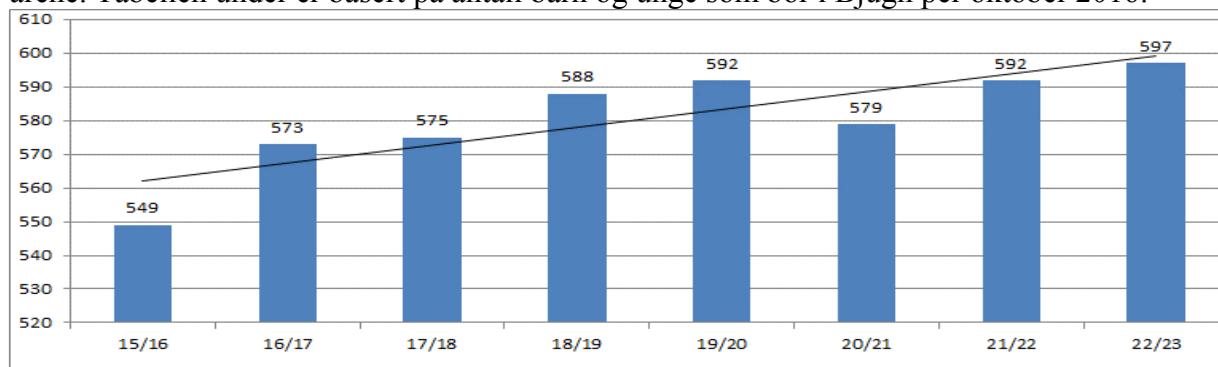
Bjugn kommune bruker allerede i dag betydelig mindre på barnehagene enn tilsvarende kommuner, og rådmannen anbefaler ikke å redusere dette.

I utredningen fra Rambøll i forbindelse med kampflybaseetableringen på Ørland anslås det en befolkningsøkning på 20 % i kommunene Bjugn og Ørland. Gitt at halvparten av disse flytter til Bjugn skal altså Bjugn øke fra nesten 4800 innbyggere i dag til vel 5600 innbyggere i 2030.

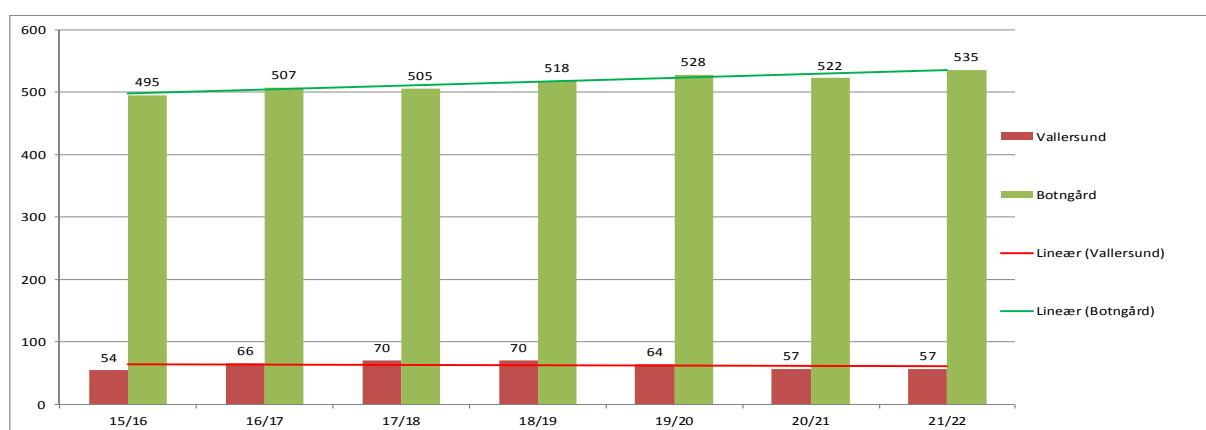
Av økningen på 942 innbyggere i Bjugn anslår Rambøll at det i de to kommunene vil være: 185 (topp i 2023) flere barnehagebarn, 300 flere barneskolebarn og 80 flere ungdomsskolebarn. Gitt at halvparten kommer til Bjugn blir tallene 92 i barnehage (2023), 150 i barneskolen og 40 i ungdomsskolen i 2030.

Hele rapporten finnes her:
<http://www.bygddeforskning.no/download.php?filid=1527196c45d79d->

Det totale antallet barn i grunnskolen er økende selv uten tilflytting fem av de neste seks årene. Tabellen under er basert på antall barn og unge som bor i Bjugn per oktober 2016:

Det er i hovedsak i Botngårdsområdet innbyggertallet øker, og elevtallet vil øke fra dagens 507 elever til 535 elever i 2021 ved Botngård skole. I tillegg kommer eventuell tilflytting.

Oppvekst og utdanning har, som de andre sektorene i kommunen, vært under sterkt press for å redusere kostnadene, og en grunnskole ble lagt ned i 2016, og elevene er flyttet til Botngård skole.

Samtidig som barnetallet øker er det et stadig større antall barn i kommunen med store og omfattende hjelpebehov. Samlet sett gir dette en situasjon der det er viktigere enn noen gang at ressursene brukes riktig og med størst mulig effekt.

Kvalitetsmeldingen for grunnskole finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=25564&documentId=42057>

Tilstandsrapport for grunnskolene finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=25564&documentId=42058>

Botngård skole

Fokuset på tidlig innsats er viktig, og dette er da også prioritert i forlaget til Statsbudsjett. For å kunne utvikle, og opprettholde dette fokuset, er det viktig at vi har de økonomiske ressursene som trengs.

Skolen har i mange år fulgt Olweus-programmet, men ønsker nå å ta steget fullt ut. Vi vil fortsette arbeidet med å trygge skolehverdagen for våre elever. Botngård skole tar sikte på å bli sertifisert i Olweus-programmet mot mobbing i løpet av 2017.

Skolen vil i året som kommer fortsette med satsningene *Vurdering for læring* og *veiledet lesing*. At skolens ansatte har en god kompetanse når det kommer til å veilede elevenes læring er særdeles viktig. Alle pedagoger følger nå en MOOC for VFL. Her er det lagt til rette for gode refleksjoner om vårt arbeid.

Med de nye kompetansekravene som nå er kommet, har vi behov for at en del av våre lærer får videreutdanning i noen fag. I tillegg må vi se på hvordan vi skal få flere med samme fagkompetanse. Noe av dette vil skje gjennom tilsetting, men også gjennom at nåværende lærere får tilbud om ny kompetanse. For at de skal kunne gjøre en best mulig jobb opp mot sine elever, er det en fordel om vi sørger for frikjøpsordning for disse.

Voksenopplæringen vil få en økning i antall elever også neste år. Dette som følge av flere flyktninger. Noen av disse har også barn i grunnskolealder som krever noe tilrettelegging. Flyktninger har også rett til grunnskoleopplæring hvis de ikke har fått dette tidligere, og voksenopplæringen gir nå et tilbud om grunnskoleopplæring for voksne. Her blir vi nødt til å opprette en ny gruppe, slik at vi får to grupper med grunnskole for voksne. Vi har som mål at de skal kunne søke videregående opplæring etter disse to årene.

Botngård skole ligger midt i hjertet av Botngård. Da er det viktig for oss at vi spiller på lag med de vi har rundt oss. Å få på plass godt samarbeid med lokalt næringsliv og ikke minst Kulturskolen er noe vi prioriterer høyt i året som ligger foran oss.

Vallersund oppvekstsenter

Vallersund oppvekstsenter arbeider for å ha god kommunikasjon og et godt skole-hjem-samarbeid slik at vi sammen lager et godt og trygt grunnskoletilbud for alle ved skolen. Skolen jobber aktivt med anti-mobbearbeidet, og skal i løpet av våren 2017 prøve å bli sertifisert Olweus-skole.

Vallersund oppvekstsenter har fokus på å utvikle samarbeidet med nærmiljøet rundt skolen, og vi vil knytte til oss ressurser i nærmiljøet og samtidig invitere disse inn i skolen.

Skolen yter god opplæring og forsøker å skape en trygg og god sosial arena som legger til rette for læring og trivsel. Dette evalueres jevnlig og de ansatte har et kritisk blikk på jobben som utføres. Vi har fokus på tidlig innsats med god tilpasning med mål om redusert behov for spesialundervisning.

Det er utarbeidet en egen tiltaksplan for HMS på Vallersund oppvekstsenter, med fokus på humor og glede, samarbeid, samhold og mestring.

To av de ansatte studerer dette året, for å heve sin kompetanse i henholdsvis lese- og skriveopplæring og rektorskolen.

Barnehagene

Kvaliteten på barnehage tilbudet er avhengig av at de ansatte i barnehagene er kompetente til den jobben de utfører. Voksnettheten har også stor betydning. I budsjettet for 2017 er det lagt inn antallet barnehageplasser som er kjent fra 01.01.17.

Dette er omtrent samme antallet som 01.01.16.

Samme antall barnehageplasser er beregnet fra høsten 2017, men om dette vil stemme er usikkert. Høsten 2016 hadde barnehagene 28

ekvivalenter mindre enn i januar 2016. Årsaken til dette er at mange foreldre etter endt permisjonstid ønsker barnehageplass fra januar i stedet for fra august. Blir det like mange barn som utsetter plassen til januar som i fjor høst, vil personalkostnadene bli lavere, og dette vil kunne gi lavere utgifter til barnehagene.

Barnehagene skal bidra til at oppvekstsvilkårene for alle barnehagebarn er gode. Det er flere barn med store hjelpebehov. Det er satt av noe til styrking der det er størst behov for tidlig innsats og forebyggende arbeid.

Barnehagene har hovedfokus på barnehagebasert kompetanseutvikling, knyttet til satsningene i den regionale kompetanseplanen for barnehagene på Fosen. Det er viktig at alle ansatte i barnehagene får utvikle sin kompetanse. Utviklingsprogrammet «Beste Praksis» skal brukes aktivt.

Det vil fortsatt være et bevisst fokus på fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Det skal fortsatt være fokus på å øke nærværet.

Antallet barnehageplasser er avgjørende for driftsutgiftene i årene som kommer. Befolkningsutviklingen er usikker, men tendensen er økende i de fleste modeller. Hvis de demografiske modellene Rambøll brukte holder stikk, vil vi ha en «topp» i antallet barn i barnehage i 2023.

Kvalitetsmeldingen for barnehagene finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=25508&documentId=42034>

PPT, skoleskyss og felles grunnskole

Dette budsjettområdet omhandler pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), kommunens egenandel til skoleskyss og en del felles utgifter for grunnskolene.

PPT driftes som et interkommunalt selskap (IKS) der Bjugn og Ørland kommuner er eiere, og PPTs budsjett vedtas av representantskapet.

Fellesutgifter for grunnskolene innebærer i første rekke felles datainnkjøp, lisenser, forsikringer ol.

Dette budsjettet blir belastet kostnader i forbindelse med grunnskoleundervisning for elever som får undervisning i andre kommuner, for eksempel ved en omsorgsovertakelse.

I forbindelse med at Sør-Trøndelag fylkeskommune gjennom det heleide selskapet AtB AS gikk inn en ny avtale med drosjene om skyss av elever med trafikkfarlig skolevei, fikk kommunen store ekstraavgifter i 2015. For 2016 fant vi fra 1.april andre løsninger for de fleste av disse elevene, og regningen for skyssen i de tre første månedene ble ikke betalt. Kommunen er i dialog om avtaleinngåelsen.

Barnevern

Barnevernet for kommunen er organisert i Fosen Barnevernstjeneste etter vertskommunemodellen. Det er Rissa kommune som er vert for denne tjenesten, og kommunene betaler sin andel av medarbeider- og driftskostnadene. Utgifter knyttet til tiltak i og utenfor hjemmet blir direkte finansiert av den kommunen barnet kommer fra.

Det ble behov for å gjennomføre omfattende tiltak i og utenfor hjemmet til flere barn fra kommunen i 2016. Budsjettet for 2016 ble derfor styrket med 1,1 mill. kr for å møte disse utfordringene. Prognoser for 2017 viser at flere barn får reduserte kostnader ved at sakene avsluttes eller ved at barna fyller 18 år og går over på ettervernstiltak. Budsjettet 2017 er derfor tilnærmet lik opprinnelig budsjett for 2016.

Budsjettforslaget er basert på den informasjonen vi har pr i dag, og det er ikke lagt inn noen buffer i forhold til mulige nye kostnadskrevende saker. Det kan derfor bli behov for endringer også i løpet av budsjettåret 2017.

En av utfordringene med interkommunale tjenester er at den kan bli mer reaktiv enn forebyggende. Rådmannen vil intensivere arbeidet med å knytte barnevernstjenesten nærmere de andre tjenestene i kommunen slik at det forebyggende arbeidet blir mer omfattende.

Flyktningetjenesten

Bjugn kommune har bosatt totalt 34 flyktninger siden først bosetting november 2014. Vi har igjen å bosette 4 for å innfri vedtaket for 2016. Familiegjenforeninger kommer i tillegg. Vi vet at det er søkt om flere familiegjenforeninger av de vi har bosatt. Vi har frem til nå klart å skaffe boliger både på det kommunale og det private markedet, men dette kommer til å bli en utfordring etterhvert som vi bosetter flere. Vi har bosatt sentrumsnært da voksenopplæring og praksisplasser må være i gangavstand fra bolig. Det jobbes for å få skape en mer helhetlig og tverrfaglig jobbing når det gjelder bosetting, inkludering og kvalifiseringsløpet til våre nye Bjugninger.

I Bjugn har vi utfordringer når det gjelder å skaffe gode og nok språk- og arbeidspraksisplasser til de vi bosetter. Bjugn kommune er den største arbeidsplassen i Bjugn. Vi må derfor gå foran og tilby praksisplasser til våre nye innbyggere. Det er også utfordrende å sikre videre utdanning for de som tenker seg et utdanningsløp.

Kommunen har en flyktningekoordinator som jobber med bosetting av flyktninger. Dette arbeidet er statlig finansiert. Rådmannen vil vurdere behovet for å øke bemanningen, både for å innfri krav til rapporteringer, styrke bo –og integreringsarbeidet og introduksjonsprogramarbeidet.

Kvalitetsmeldingen for Flyktningetjenesten finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=28101&documentId=46236>

Økonomiplanperioden

I løpet av økonomiplanperioden vil vi følge barnetallsutviklingen nøye. Kapasitet og kvalitet i skole- og barnehagebygg må vurderes fortløpende og i takt med tilflytting.

Bjugn kommune vil ha behov for å rekruttere flere titalls pedagoger i økonomiplanperioden, samtidig som nye kompetansekrav gjør at flere lærere må tilbake til skolebenken.

Skolene må bedre integreringen av elever med spesialundervisning, og elever med spesielle behov slik at både disse og de andre elevene opplever å bli tatt på alvor og bli stilt krav til.

Resultatene i grunnskolen varierer for mye fra år til år, mellom årskull, og mellom skolene. Dette kan tyde på at kommunen og skolene ikke har et godt nok gjennomgående system for å sikre kvaliteten på undervisningen. Skolene trenger et felles sett med regler og rutiner for hvordan samhandling skal skje. Skolene i Bjugn skal arbeide videre med et system som sikrer at kvaliteten på undervisningen holder et gjennomgående høyt nivå, og at resultatene ikke varierer så mye fra år til år. En slik modell må ivareta forholdet mellom lærer og lærer, lærer og elev, og lærer og skoleledelse. Modellen må også vise hvordan PPTs rolle skal være i forbindelse med bearbeiding og vurdering av faglige resultater, for eksempel nasjonale prøver.

Vurdering for læring skal fortsatt være det viktigste prosjektet skolene jobber med de neste årene. Kommunen skal prioritere [MOOC-en](#) i forbindelse med Vurdering for læring. (legg inn teksts boks om MOOC)

Det er behov for å bygge en sterkere kultur for læring, kunnskapsdeling og holdninger til ny informasjon blant ansatte i skolen. Det er mye taus kunnskap og mye bra praksis som kan forvaltes bedre. Ny forskning og kunnskap om elever og skole må skolen som organisasjon tilegne seg og lære av. Vi skal utvikle Bjugnmodellen for en lærende organisasjon, tuftet på faglige anbefalinger og forskning.

Utformingen og utviklingen av skolegårdene, spesielt ved Botngård skole bør prioriteres. Det er viktig i et samfunnsperspektiv, og i tråd med vedtatte kommuneplan at skolegården innbyr til lek og aktivitet, noe den ikke gjør i dag. Rådmannen foreslår at det settes av midler til utvikling av skolegården ved Botngård skole i planperioden.

I planperioden skal fokus settes på hvordan barnevernstjenesten skal samhandle med de andre kommunale tjenestene til beste for barna. Dette innebærer en mer helhetlig gjennomgang av hvordan bestillerbrevet til barnevernet utformes, og hvordan det forebyggende arbeidet organiseres.

Det vil i denne planperioden arbeides planmessig med hvordan integrering og kvalifisering av nybosatte flyktninger skal bli en del av den ordinære kommunale virksomheten, og ikke et ansvar kun for koordinator.

Vi har forpliktet oss til å bosette 10 flyktninger pr år i 2017-2018-2019. Videre bosetting vil bli vurdert i løpet av denne perioden. Fremtidig bosetting forutsetter at vi klarer å anskaffe nok boliger. Kommunen utarbeider nå en boligsosialplan der behovet for boliger til blant annet denne gruppen kartlegges.

Tilskuddet kommunen får til bosetting de to første årene er stort nok til å dekke kostnader til livsopphold og opplæring. For år 3-5 er tilskuddet for lite til å dekke utgiftene til livsopphold hvis man ikke har kommet seg over i ordinært arbeid eller skoleløp.

Vi ser også økonomiske utfordringer i forbindelse med fødselspermisjon da livsopphold dekkes av kommunens integreringstilskudd, mens permisjonen gir rett til lengre deltagelse i programmet uten at tilskuddet kommunen får utvides tilsvarende.

Kultur

	Regnskap 2015	Opprinnelig budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	2018	Økonomiplan 2019	2020
Kulturadministrasjon	531	516	201	154	154	154	154
Bjugn kulturskole	3 170	3 341	3 134	3 419	3 419	3 419	3 419
Bjugn folkebibliotek	1 058	1 142	1 050	1 168	1 168	1 168	1 168
Bjugn frivilligsentral	244	286	267	591	591	591	591
Overføring Campus Fosen	3 593	2 780	2 930	2 630	2 630	2 630	2 630
Tilskudd	448	415	415	465	465	465	465
Ungdomsklubb*		100	100	500			
Næring*	3 238	3 195	2 945	2 900	3 150	3 150	3 150
SUM	12 282	11 775	11 042	11 827	11 577	11 577	11 577

- Se kommunestyrets vedtak side 60, første kulepunkt

I de siste 10 årene har Bjugn kommune bygget unike arenaer for kultur og idrett, og samtidig har man også jobbet med å bygge opp en relativt liten men velfungerende stab med ansatte som har kompetanse og innsatsvilje til å fylle husene med innhold. Kultursektoren har et meget godt arbeidsmiljø og svært lite sykefravær.

Uavhengig av kommunestruktur har Bjugn kommune alle muligheter til å utvikle gode kulturtilbud til innbyggerne i Bjugn og Fosen, gjennom en godt utbygd kulturell infrastruktur og kompetente medarbeidere som hver dag står på for å engasjere befolkningen som tilskuere/tilhørere eller også som aktører/deltakere.

Det er også verdt å merke seg at frivilligheten står sterkt i Bjugn kommune, og at det er viktig for kommunen å legge til rette for at frivillig arbeid har gode vilkår.

I 2017 vil både Bjugn kulturhus og FosenHallen ha 10 års jubileum, og planleggingen av feiring og aktiviteter i jubileumsåret startet allerede i 2016, med UKM fylkesmønstring for Sør-Trøndelag i april 2017 som ett av høydepunktene.

I 1977 ble Bjugn kommune med i en nasjonal pilotordning for å prøve ut en modell for statlig finansiering av kommunale musikkskoler, sammen med Trondheim og Sandnes kommuner. Forsøket endte i 1981 opp med en nasjonal satsing på kommunale musikkskoler, og siden da har Bjugn musikkskole (senere kulturskole) hatt en sentral rolle i de fleste Bjugningers liv. Bjugn kulturskole fyller 40 år høsten 2017, og dette vil vi selvfølgelig bli markert på en måte som er vår kulturskole verdig.

Kultursektoren har tatt sin del av de økonomiske innsparingene for å få økonomien på rett kjørl, og er den eneste sektoren som fullt ut har greid sine innsparingsmål i 2015 og 2016. Dette har kostet og har bl.a. medført at kvaliteten på kulturtilbudet i Bjugn kommune må sies å være synkende (jfr. Norsk kulturindeks 2015 og 2016).

Når nå kommunens økonomi synes å være på bedringens vei vil det være viktig å ha en gjennomgang av kulturtilbudet i kommunen for å se på hvor man bør gjøre tiltak for å stabilisere dette på et ønsket nivå.

Kulturadministrasjon

Videreføring av saksbehandlingsoppgaver som kulturmidler, Bjugn kommunes hederspris og Ungdommens kulturstipend. Videreføre samarbeidet med Bjugn bygdatunlag – Mølnargården og Stiftelsen Frohavet. Gjennomføre faste møter med Bjugn idrettsråd- og musikkråd, og møter med andre lag og foreninger etter ønske og behov. Samarbeide med næringsliv gjennom BNF og Koppar'n Utvikling AS, samt delta i regionalt nettverk i Fosen regionråd. Videre skal vi delta i andre nettverk regional og nasjonalt innenfor aktuelle områder.

Kulturavdelingen skal følge opp ulike samarbeidsprosjekter med ulike samarbeidsparter, som f.eks. Den kulturelle skolesekken/Den kulturelle spaserstokk og Ungdommens kulturmønstring (UKM). Man ønsker også å bidra til å videreføre mange ulike aktiviteter og arrangementer (Olabil-løp, skøytestevner, Bjugn-uka, Kystkulturdagene, Bjugn kulturhus etc.), samt å initiere nye aktiviteter og arrangementer etter behov.

Kultursektoren har som mål å videreføre de gode resultatene man har oppnådd innen budsjettstyring og økonomikontroll.

Kultur/næring

I løpet av 2016 ble det lagt en ny organisasjonsstruktur for Bjugn kommune. Denne omfatter bl.a. en organisatorisk samordning av ledelse innen kultur og næring. I løpet av 2016 har man

så vidt kommet i gang, og hoveddelen av dette arbeidet gjennomføres i 2017. Det vil derfor ikke komme til uttrykk før i budsjett for 2018.

Bjugn kulturskole

Bjugn kulturskole har som mål å opprettholde elevaktiviteten så langt dette lar seg gjøre (2016: 300 elevplasser fordelt på 260 i alderen fra 2-65 år), samt legge til rette for å kunne gi et tilbud til flere i tråd med økningen i barnekullene framover. Dette vil man gjøre gjennom en nøktern og effektiv drift der vi utnytter våre ressursene optimalt. Vi ønsker også å utarbeide egne/lokale fagplaner i tråd med den nye Rammeplanen som er utarbeidet for kulturskolene i Norge. Vi ønsker å satse videre på «Talentlab»-prosjektet i regi av Fosen regionråd; et samarbeide mellom kulturskolene i Fosen. Vi vil videreføre det gode samarbeidet vi har med grunnskolene, barnehagene, helsesenteret, biblioteket, kulturhuset og FosenHallen (bl.a. gjennom UKM og DKS). Det vil være avgjørende å kunne tiltrekke seg god kompetanse gjennom å utvikle attraktive stillinger, stimulere til økt aktivitet i korps og kor og samarbeide med FVS om det nye kulturtilbudet/valgfaget ved FVS. Vi vil også jobbe med flere viktige arrangementer i 2017, bl.a. UKM-fylkesmønstring og Bjugn kulturskoles 40 års jubileum.

Bjugn folkebibliotek

Bjugn Folkebibliotek er bibliotek for Bjugn kommune, skolebibliotek for alle grunnskoler og FVS. Biblioteket har koordinerende rolle og servicetorg for Bjugn kulturhus (rombooking og billettsalg). Videreutvikle skal biblioteket være en møteplass for innbyggere, og kan også tenkes å bli en møteplass for innbyggerne og politikerne i kommunen. Vi skal fortsette å arrangere lørdagskaffe en gang i måneden sammen med Bjugn kulturskole. Videre skal vi arrangere et månedlig treff for barnehagene i kommunen i samarbeid med Bjugn kulturskole. Vi skal også videreføre arbeide med å utvikle nye tilbud til nye innbyggere og flyktninger (f.eks. Språk-kafe og leksehjelp til elever på språkopplæring).

Frivilligsentral

Fra 2017 vil det øremerkede tilskuddet fra staten til Frivilligsentralene gå inn i rammetilskuddet til kommunene, og kommunene må selv sette av midler til drift av frivilligsentralene. Bjugn frivilligsentral skal koordinere frivillig innsats og bidra til bedre samarbeid i lokalsamfunnet, prøve å rekruttere flere frivillige og arbeide for økt innsats. Bjugn frivilligsentral skal også bidra til å hjelpe og støtte til enkelt personer, lag og foreninger som igjen utløser tiltak og aktiviteter, og være en møteplass for de som trenger hjelp og for de som vil hjelpe andre. Bjugn frivilligsentral skal bidra til et bedre liv for alle bl.a. gjennom ulike prosjekter som: Den kulturelle spaserstokken, «Alene men ikke ensom», Bjugn tilflytterforening, «Flyktningevenn».

Økonomiplanperioden

I henhold til Bjugn kommunes økonomiske situasjon legges det ikke opp til store endringer i kulturtilbudet ut over å videreføre dagens nivå. Bjugn kulturskole bør tilføres noe ressurser for å kunne gi et tilbud til flere elever, i tråd med vekst i elevtallet i barnehage/grunnskole. Man må påregne noe økte kostnader forbundet med oppgraderinger av inventar og utstyr i Bjugn kulturhus, Bjugn folkebibliotek og FosenHallen. Videre bør man i planperioden se på hvor og hvordan man i fremtiden skal videreutvikle skolegård- og idrettsanleggene i Botngård. Stikkord: Skolegårdsutvikling, skateboardanlegg, kunstgressbane, basishall i tilknytning til Bjugnhallen/FosenHallen.

Teknisk avdeling

	Regnskap	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2016	2017	2018	2019	2020
Arealbruk	2 108	1 900	1 773	1 957	1 957	1 957	1 957
Anlegg og drift - eiendom/vei	25 912	14 345	13 963	15 231	15 231	15 231	15 231
Anlegg og drift VAR	-1 957	-4 445	-4 524	-4 166	-4 166	-4 166	-4 166
SUM	26 063	11 800	11 212	13 022	13 022	13 022	13 022

Anlegg og drift

Økonomien ved anlegg og drift er svært stram. Forventninger fra brukerne (spesielt av de kommunale byggene) til drift/vedlikehold/service, er høyere enn det vi kan innfri. Utfordringen er å tilpasse aktivitetene til de økonomiske rammene vi har.

I henhold til ny lederstruktur vil det bli endringer i den overordnede ledelsen av denne enheten. Rådmannen vil komme tilbake til dette i 2017.

Kommunalteknikk

Hovedområdene her er vann, avløp, park/grønt og vei. De senere årene har vi hatt fokus omkring sentrumsområdene i Botngård. Det vil vi fortsette med også i 2017 både når det gjelder sommer- og vinter-vedlikehold.

Å ha gode og attraktive uteområder og møteplasser for kommunens innbyggere i form av parker, turstier, badeplasser, idrettsanlegg og grøntområder er viktig for trivsel, aktiviteter og folkehelse.

I anlegg og drifts «Måleskjema 2016-2019» har vi som målsetting å ha en ekstra satsing på «blått». Konkret gjelder det å renske opp i Lagunen og nedre del av Botngårdselva. For 2017 er det derfor foreslått en bevilgning på kr 100 000,- til dette formålet.

Innen vann og avløps-området er lekkasjetetting og utskifting av vann- og avløpsledninger et prioritert område også nasjonalt. Det sees i sammenheng med klimaendringene og mer ekstremvær i fremtiden.

Drift og periodisk vedlikehold av disse anleggene videreføres som tidligere år.

På veier, gater, bruer og kaier har vi som mål å opprettholde dagens standard. Imidlertid har vi en utfordring med flere av kommunens asfaltveger. De bærer preg av slitasje med mye krakelering og skader. Mange steder er det et stort behov for reasfaltering. Med nåværende bevilgninger er dette ikke mulig.

Bygg

Vedlikehold av kommunens bygningsmasse er spesielt omtalt i anlegg og drifts kvalitetsmelding. Vi opplever at det blir en stadig større utfordring å opprettholde en minimumsstandard på kommunens bygningsmasse. Vi har utarbeidet tilstandsplaner for de kommunale byggene som beskriver vedlikeholdsbehovet.

I årets budsjettforslag fra anlegg og drift er det lagt inn en økning på ytre vedlikehold av bygningsmassen ved helsesenteret.

I tillegg tar vi sikte på å ta de aller viktigste HMS-utbedringer innenfor budsjettrammen.

ENØK-arbeidene blir videreført med ulike tiltak på de største kommunale bygningene. I 2016 fikk vi ikke gjort de planlagte EPC-tiltakene. Arbeidet går videre i 2017, 2018 og 2019.

Man er nå i gang med å utarbeide en sosialpolitisk boligplan. Her vil vi komme tilbake med innspill om hvordan vi videre skal forvalte kommunes boliger.

Bjugn kommune leverer tjenester til Barset felleskommunale vannverk IKS. Dette gjelder driftsoperatørkompetanse på vannbehandlingsanlegget og daglig leder.

Fosen Renovasjon drifter renovasjonsordningen og tømning av slamavskillere i kommunen.

Fosen brann- og redningstjeneste (FBRT) har nå alle utøvende, og lov-forvaltende tjenester innen brann, feiing og redning for Bjugn kommune.

Sykefraværet ved enheten har steget noe det siste året. Vi vil fortsette å arbeide med tiltak for å redusere fraværet. Team-bygging og fokus på psykososiale miljøet ved avdelingen er viktig i denne sammenheng.

Medarbeiderne motiveres og stimuleres til å ta riktige valg og finne gode løsninger i jobbene de gjør innenfor de rammene man har.

Enheten skal fokusere på mer samarbeid og utveksling av kunnskaper og erfaring. Vi vil forbedre samarbeid gjennom kunnskapsdeling og ha god dialog med andre avdelinger i kommunen.

Dataprogrammer og web-løsninger for bygg- og VA-områdene kjøpes inn og implementeres når det er hensiktsmessig og ved behov.

Kvalitetsmeldingen for anlegg og drift finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=25421&documentId=41855>

Arealbruk

I henhold til ny lederstruktur vil det bli endringer i den overordnede ledelsen av denne enheten. Rådmannen vil komme tilbake til dette i 2017.

Også i 2017 vil fokuset ligge på å løse løpende, lovpålagte oppgaver. Det forventes at saksmengde innenfor områdene oppmåling, bygge- og delingssaker og utslipp-/avløpssaker vil ha om lag samme nivå som i år.

Enheten er presset på ressurser for å løse disse oppgavene, og har hatt noe sykefravær. HMS skal være en prioritet på enheten, og det vurderes å styrke sakbehandlingskapasiteten.

Innen planområdet står mange oppgaver for døren i 2017. Vi kjenner til flere private reguleringsplaner som skal behandles, og kommunen er selv involvert eller vil sannsynligvis bli involvert i utarbeiding av reguleringsplaner.

Saksbehandlingsgebyr er justert opp for ytterligere tilnærming til full kostnadsdekning.

Budsjettet for 2017 er tilsvarende driften i 2016. Det samme gjelder for de øvrige årene i økonomiplanperioden.

Mulig rullering av kommuneplanens arealdel, inkludert strandsoneplanlegging, vil kreve ressurser ut over det som er avsatt i driftsbudsjettet for 2017. Kostnader knyttet til rullering av kommuneplanen kan bli mellom 0,7 og 1 mill. kr. Rådmannen har ikke funnet midler til disse kostnadene.

Kvalitetsmelding for arealbruk finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=24634&documentId=41856>

Økonomiplanperioden

Anlegg og drift har tre fokusområder i planperioden. For det første mer satsing på energiøkonomisering i kommunale bygg. Det anser vi som viktig både ut fra et økonomisk perspektiv og et klimaperspektiv. Vi foreslår derfor bevilgninger til EPC-avtaler (Energy Performance Contracting) i planperioden.

For det andre satser vi på langsiktig vedlikehold av de kommunale byggene. På den måten får vi både bedre bygg og bevarer verdiene på en god måte.

Det tredje satsingsområdet er gode kommunale infrastrukturtjenester der vi har fokus på park/vei og vann/avløpstjenester.

Dersom det blir vedtatt i planstrategien kan det som nevnt bli aktuelt med oppstart av kommuneplanrevisjon i 2017. Ut fra ressurssituasjonen ved enheten er det ikke utenkelig at dette kan gå noe inn i 2018. Det signaliseres tiltak i Botngård sentrum som gjør at sentrumsplanen muligens må ses på på nytt, avklares ved behandling av planstrategi. Arbeidet med sentrumsplan vil være aktuelt i 2018.

Økonomiavdelingen

	Regnskap	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Budsjett		Økonomiplan	
	2015	2016	2016	2017	2018	2019	2020
Felleskostnader	1 836	1 682	1 792	1 945	1 945	1 945	1 945
Økonomiavdelingen	2 630	2 772	2 742	2 835	2 835	2 835	2 835
SUM	4 466	4 454	4 534	4 780	4 780	4 780	4 780

Felleskostnader er i hovedsak porto, telefon, kopimaskiner og kontingenter.

Økonomiavdelingen har følgende prioriteringer:

- Budsjettoppfølgning
- Regnskapsrapportering
- Eiendomsskatt
- Budsjettutarbeidelse
 - Også økonomiplan
- Utarbeide en KOSTRA-analyse på hovedområdene
- Kostnadsreducerende tiltak/inntektsøkende tiltak (mer proaktiv)
- Finans
- Løpende oppgaver
- Innkjøp

Ut i fra den opplistede prioritering skal det jobbes opp mot enhetene og understøtte deres jobb. Utfordringen er å få tid nok til det som er viktigst innenfor de ulike områdene. Kompetansen opprettholdes/utvides gjennom kortere kurs og annen informasjonsinnhenting.

Som beskrevet i kvalitetsmeldingen utredes det en ordning om videreføring av mindreforbruk ett år som en påplussing inn i neste års budsjett og en tilsvarende ordning for merforbruk, men da med reduksjon i neste års budsjett. Formålet er å gi enhetene en mulighet til å se budsjettene i sammenheng over flere år, samt gi et klart signal på hvordan mer-/mindre orbruk vil bli håndtert. Resultatet forventes framlagt som sak på kommunestyrets budsjettmøte.

Fosen Regnskap skal være en tjenesteleverandør av tilfredsstillende regnskapstjenester for alle våre kunder. Vi skal være offensiv med tanke på å utvikle tjenestefunksjonen og utnytte teknologien i allerede anskaffet programvare. Vi er 10 ansatte – 9,8 årsverk.

Målsettingen for vårt arbeid er å utvikle og ta i bruk teknologien enda bedre – vi ser stadig at det ligger muligheter innenfor dette området. Vi må ha fokus på økt kompetanse – fordi økt kompetanse øker selvfølelsen og mestringen og arbeidet vil bli oppfattet som mer meningsfylt. Samarbeid slik at vi hele tiden kan være med å gjøre hverandre gode.

Kvalitetsmeldingen for økonomi/Fosen regnskap finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=25488&documentId=41949>

NAV

	Regnskap	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Økonomiplan			
	2015	2016	2016	2017	2018	2019	2020
NAV	3 358	4 406	4 313	4 565	4 565	4 565	4 565

Visjon: Vi gir mennesker muligheter.

Hovedmål: Flere i arbeid og aktivitet, færre på stønad og trygd.

Utfordringer: Arbeidsledigheten er stabil i Bjugn nå. Det er etterspørsel i arbeidsmarkedet, som tidvis er vanskelig å dekke. Samtidig er det et økende antall personer under 30 år som mottar sosial stønad. Kommunen tar imot flyktninger, som også vil kunne komme til å trenge supplerende sosialstønad etter hvert som de fullfører introduksjonsprogrammet. Et økende antall sykmeldte i kommunen er bekymringsfullt. Disse faktorene vil komme til å legge press på sosialbudsjettet.

Hovedmålet for NAV er at flest mulig skal være selvhjulpne, dvs ha arbeid eller være i tiltaksaktivitet. Særlig prioritert vil ungdomsgruppa være. Økt bruk av kvalifiseringsprogrammet vil være et sentralt virkemiddel. For å møte utfordringene er det viktig for NAV å ha tett kontakt med arbeidsmarkedet og ha nok ressurser til god oppfølging av brukerne.

Aktivitetsplikt for mottakere av sosial stønad innføres fra 01.07.2017. Dette vil gi kommunen noen utfordringer og vil kreve ressurser å gjennomføre. Det bør kartlegges hvilke muligheter kommunen har som tiltaksarrangør. Oppfølging ved bruk av NAVs ordinære tiltak og kurs vil være en del av det. Samarbeid med næringsforening og frivillige organisasjoner vil også være aktuelt.

Økonomiplanperioden

Utfordringene i årene framover vil være de samme som for 2017. Antallet sykmeldte i Bjugn kommune er svært høyt, (ca 16% legemeldt). Det har direkte virkning på NAVs arbeid med syke- fraværsoppfølging. Antallet unge mottakere av sosial stønad er økende. Samtidig innføres aktivitetskrav til mottakere av sosial stønad og krav om at unge under 30 år skal få et tilbud innen åtte uker.

Etter hvert som flyktningene blir ferdig med introduksjonsprogrammet vil flere ha behov for tettere oppfølging og stønad til livsopphold. Disse forholdene vil gjøre seg gjeldende i årene framover. Dette legger press på NAVs kommunale tjenester og vil skape behov for økte ressurser.

Kvalitetsmeldingen for NAV finnes her:

<http://einnsyn.fosendrift.no/Bjugn/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=25295&documentId=41657>

Sysselsetting og overføring Bjugn kirkelige fellesråd

	<i>Regnskap</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Revidert budsjett</i>	<i>Budsjett</i>	<i>Økonomiplan</i>		
	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Sysselsetting	482	500	500	464	464	464	464
Overføring Bjugn krk fellesråd/øvrige menigheter	3 394	3 308	3 308	3 318	3 318	3 318	3 318
Tilfeldige utgifter *	1 793	100	100	- 150	100	100	100
SUM	5 669	3 908	3 908	3 632	3 882	3 882	3 882

- Ref. kommunestyrets budsjettvedtak, 1. kulepunkt, side 60

Sysselsetting

Det er betaling til SAVA for kommunens benyttede plasser innen VTA-ordningen (varig tilrettelagt arbeid). Tilskuddet skal betales av deltakerens bostedskommune. Kommunen skal dekke 30% og staten ved NAV 70%.

Overføring til Bjugn kirkelige fellesråd og øvrige menigheter

Se vedlagte budsjett for Bjugn kirkelige fellesråd.

Tilfeldige utgifter

Av de avsatte midlene til tilfeldige utgifter går det faste beløp til Senter mot Incest, den årlige tv-innsamlings-aksjonen samt eventuelle lokale aksjoner.

Kommunen mottar stadig søknader om engangstilskudd/driftstilskudd til humanitære organisasjoner, men har avslått disse med bakgrunn i den økonomiske situasjonen.

De som allerede har søkt for 2017 har fått et foreløpig svar om at søknaden vil bli behandlet etter at budsjettet for 2017 er vedtatt.

Investering

<i>Prosjekt</i>	<i>Regnskap</i> 2015	<i>Opprinnelig</i> <i>budsjett</i> 2016	<i>Revidert</i> <i>budsjett</i> 2016	Budsjett 2017	<i>Økonomiplan</i> 2018 2019 2020		
Vannledning Kaldkleiva - Tørrem	74						
Høydebasseng Eksetskaret	8 409	3 500	1 500				
BFV Investeringer	1 500	600	350	350	100	50	
Utbedring av veier	2						
Tomteteknisk Karlestrand Vest	576						
Silanlegg Botngård	99						
Tomteteknisk arbeid Prestdalen	52						
Grunnlagsarbeid Sannan - Seterfjæra	1 685						
Grunnlagsinvesteringer Seter V/A	1 269	2 500	100	2 000	1 000		
Sanering avløpsledninger Botngård	267						
Sæterfjæra kulvert og VA anlegg		1 500	500	1 500	1 000		
Renovering avløp		1 000	100	500	1 000	700	700
Høydebasseng Oksvoll				400	6 000	5 000	
Vannledning Ervika				1 500			
Sikring av bru Høgåskammen	244		2 000	500			
Bygn. HMS	0	800	500	800	800	800	800
Enøk-tiltak	0	3 500	400	4 000	3 500	3 000	
Energibesparelse kommunale bygg	134						
Barnehage Botngård (2013 - 2014)	26 301	500	100				
Bjugnhallen - nytt tak	0			4 000	0	0	
Renovering fasader Bjugnhallen					2 500		
Brannskadet omsorgsbolig Dr Sauers vei 3	838						
Flyktningeboliger	6 655	10 000		8 000			
Brannalarmanlegg Fagerenget	275						

Budsjett 2017
Økonomiplan 2017- 2020

<i>Prosjekt</i>	<i>Regnskap 2015</i>	<i>Opprinnelig budsjett 2016</i>	<i>Revidert budsjett 2016</i>	<i>Budsjett 2017</i>	<i>Økonomiplan</i>		
					<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Fagerenget oppgradering	0	1 500	500				
Fagerenget HMS		3 000	0				
HMS Stranda - inngjerding		300		200	500		
Brannalarmanlegg Stranda					500		
Informasjons-sikkerhet - bygningsmessige tiltak		800	100	500			
Botngård Skole. Ventilasjonsanlegg D-fløya.				1 400			
Rådhuset, brannalarmanlegg					400	600	
Dr. Sauersv. 22. Nye takheiser på 10 rom					1 000		
Dr. Sauersv. 22. generell renovering					500	1 000	
Kjøp av ny minimaskin				600			
Trafikksikkerhetstiltak. Gang og sykkelvei Arnfinn Astadsvei						2 500	
Gatelys Karlestrand				200			
Fornyng av gatelys m/LED-lys						1 000	
Asfaltering av kommunale veier						1 000	1 000
Forskuttering / andel rundkjøring				5 000			
Boligområde Myrmo					500	2 000	
Kartverk og oppmåling	0	150	150	150	150	150	150
Skilting - vei	378						
Diverse IKT	703	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Kirker/kirkegårder	200			2 800	1 600	1 600	
Hovedprosjekt Agresso ver 5.5	816	250	250				
Oppgradering Ephorte	1 309						
Allemenningskai Lysøysund	1 000	1 000	1 000	1 000			
Vann Tarva		150		300			
Oppgradering skolegård Botngård		100	100	1 000			
Døgnåpen forvaltning / nye hjemmesider	769						

Budsjett 2017
Økonomiplan 2017- 2020

<i>Prosjekt</i>	<i>Regnskap 2015</i>	<i>Opprinnelig budsjett 2016</i>	<i>Revidert budsjett 2016</i>	<i>Budsjett 2017</i>	<i>Økonomiplan</i>		
					<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Kjøp av bil legekantoret (gml leasingbil)			150				
Utbygging bredbånd og mobildekning			500		1 000	1 000	
Helsesenteret fysisk miljø				1 000			
Rampe øvre internat					1 000		
Planlegging ny ungdomsskole							500
Omlegging vei Ervika					500		
Finansiering	137						
SUM	53 692	32 650	9 800	39 200	25 050	21 900	4 650
Investeringer i anleggsmidler	53 692	32 650	9 800	39 200	25 050	21 900	4 650
Utlån og forskutteringer	5 265	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kjøp av aksjer og andeler	903	1 200	950	1 000	1 100	1 200	1 300
Avdrag på lån	5 062	2 000	2 000	2 500	2 500	2 500	2 500
Avsetninger	5 808		1 700				
Årets finansieringsbehov	70 730	40 850	19 450	47 700	33 650	30 600	13 450
Finansiert slik:							
Bruk av lånemidler	43 007	29 200	15 250	38 400	27 650	26 900	9 650
Salg anleggsmidler	9 458	500	1 100	1 000	1 000	1 200	1 300
Tilskudd/refusjoner	3 117	4 150		3 000			
Kompensasjon for merverdiavgift	5 689		1 100				
Avdrag på utlån	9 452	2 000	2 000	2 500	2 500	2 500	2 500
Andre inntekter	7			300			
Sum ekstern finansiering	70 730	35 850	19 450	45 200	31 150	30 600	13 450
Bruk av avsetninger		5 000		2 500	2 500		
Sum finansiering	0	5 000		2 500	2 500	0	0
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0	0

Kommentarer til investeringsbudsjettet:

Gjeldsoversikt

	2016	2017	2018	2019	2020
IB 1/1	598 339	593 319	597 599	604 729	611 109
Avdrag	20 020	20 020	20 520	20 520	21 020
Nye lån	15 000	24 300	27 650	26 900	9 650
UB 31/12	593 319	597 599	604 729	611 109	599 739
Avdrag drift	14 500	14 500	15 000	15 000	15 500
Avdrag inv	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800
Avdrag CF	2 720	2 720	2 720	2 720	2 720
Sum avdrag	20 020	20 020	20 520	20 520	21 020

Omfanget på investeringene og tilsvarende låneopptak må sees i sammenheng med reduksjonen i årets forventede bruk av lån. Det er i saldering 3 foreslått en reduksjon med 14,1 mill. kroner i låneopptak og 5,0 mill. kroner i bruk av fond.

Bruk av lån er budsjettet til 38,4 mill. kroner hvorav 5 mill. kroner er foreslått til startlån. Det vil si at låneopptaket til bruk på anleggsmidler kan settes til 19,3 mill kroner

BYGG

EPC-kontrakter (2017 – 2019)

En EPC avtale (Energy Performance Contracting) er en energisparekontrakt der det skal gjennomføres Energiltak for å oppnå en kostnadseffektiv reduksjon av energibruken i kommunale bygninger. Tiltakene kommer som en oppfølging av kommunens Energi- og klimaplan som ble vedtatt i kommunestyret i 2009, sak 55. EPC-kontrakter er her eksplisitt nevnt som et konkret tiltak for å redusere energibruken.

Kommunens 14 største bygg er med i en kartlegging slik at man har et best mulig grunnlag for å prioritere innsparingstiltak. Tiltakene vil gå videre fremover i 2018 og 2019.

HMS-tiltak kommunale bygninger (2017 – 2020)

Oppgradering av kommunale bygninger. HMS-tiltak. Utvendige og innvendige arbeider som er relatert til sikkerhet og nødvendige tilpassinger til byggenes aktiviteter. Samt tilpassing av byggene i forbindelse med HMS avvik og brukere med spesielle behov, for eksempel brukere på skolene og barnehager.

Botngård Skole Ventilasjonsanlegg D-fløya (2017)

Det er kommet mange innspill på at det er dårlig innneklima i D-fløya på skolen. Luftkvalitetsmålinger har bekreftet det.

Bygging/kjøp av boliger til flyktninger (2017)

Bevilgningen rekker til 4-5 boenheter.

HMS Stranda (2017 – 2018)

Gjerde rundt tømmerlageret restfinansiering og oppgradering brannalarmanlegg.

Renovering/reteking av tak Bjughallen (2017)

Re-teking og isolering av taket i Bjughallen. Hallen har flatt tak som må tekkes. Sluk-nedløp og takbeslag skiftes samtidig. Taket lekker og fuktigheten trenger inn i bygget og forårsaker råteskader og

utvikling av sopp. Med dette skades og svekkes konstruksjonen og sopputviklingen medfører dårlig inneklimaet.

Informasjonssikkerhet (2017)

Tiltak i forbindelse med informasjonssikkerhet prosjektet. Bygningsmessige tiltak i forbindelse med registrert avvik som følge av prosjektet om informasjonssikkerhet bl. annet utskifting av låssystemer, lydisolering, adgangskontroll, etc.

Noen tiltak ble utført i 2016.

Rådhuset, brannalarmanlegg (2018)

I forbindelse med registrering som særskilt brannobjekt ble det utarbeidet brannteknisk tilstandsvurdering. Det har kommet fram noen avvik som må lukes. Tiltaket vil bestå av brannalarm anlegg, og andre branntekniske tiltak.

Lyngrabben barnehage, oppgradering brannalarmanlegg (2018)

Brannalarmanlegget på Lyngrabben er av eldre type og det er behov for å skifte den ut til nyere type til å sikre drift.

Dr. Sauersv. 22. Nye takheiser på 10 rom (2018)

Dagens takheisene har gått ut for dato. Det er vanskelig å få deler til og det risikeres at disse blir ikke lenger sertifisert. Takheisene avlaster sykepleiere og ansees til å bidra til et bedre arbeidsmiljø. Antall rom reduseres om budsjett ikke er tilstrekkelig. Planlagt 10 av 14 rom.

Dr. Sauersv. 22. Renovering av fellesrom, korridorer, pasientrom (2018)

Renovering kjøkken, utskifting gulvbelegg, maling, skiftning vinduer, skyvedører baderom.

Planlegging av ny ungdomsskole i Botngård (2020)

Beløpet sattes av til forprosjektering av ungdomsskole.

KOMMUNALTEKNIKK

Høydebasseng Oksvoll (2017 – 2019)

På grunn av stor aktivitet i Oksvoll/Valsnes-området er det behov for å sikre vannleveransene i området. Planleggingen starter i 2017 og bassenget bygges i perioden 2017 – 2019.

Investering BFV (2017 – 2019)

Består av klausuleringserstatninger, tilstandsvurderinger av ledningsanlegg

VA-renovering Seter (2017 – 2018)

Videreføring av påbegynt anlegg ved Seterfjæra. Ledningsanleggene skal føres videre opp til Setergrenda og dermed øke kapasiteten. Tiltaket kommer som en følge av boligfeltutbyggingen på Seter.

Seterfjæra, kulvert og kommunaltekniske anlegg (2017 – 2018)

Videreføring av påbegynt anlegg ved Seterfjæra. Eksisterende kulvert skal føres videre nedover. Anlegget som er i gang skal ferdigstilles.

Renovering avløpsanlegg (2017-2020)

Det settes av 0,5 mill i 2017 til renovering av gamle avløpsanlegg. I Botngård og Lysøysund er det mye gammelt og saneringsmodent rørnett.

Kjøp av ny minimaskin (2017)

Det er behov for å skifte ut en av de eldste motorklipperne med en ny kombimaskin/minimaskin som kan brukes til brøyting, strøing og plenklipping. Vi har flere uteområder ved kommunale bygg som må brøytes/strøes av mindre utstyr. Det er et sterkt behov for å effektivisere arbeidet for å tilfredsstille brukere /ansatte spesielt ved Helsesenteret, skole/barnehager.

Vannledning Ervika (2017)

Vannforsyningsnettet i Ervika oppdimensjoneres i forbindelse med at det etableres flere nye boligområder.

Renovering av bru Høgåskammen på Elveng (2017)

Brua på vegen over Høgåskammen på Elveng fornyes. Arbeidene er i gang. Bevilgningen er sluttarbeider i 2017.

Gatelys Karlestrand (2017)

I trafikksikkerhetsplanen er det prioritert montering av gatelys langs fylkesvegen frem til det nye boligområdet på Karlestrand.

Kartverk og oppmåling (2017 – 2020)

Kartoppdatering er fortsatt viktig som grunnlag for planlegging og utnyttelse av kommunens areal. Dette medfører både egne prosjekt og prosjekt hvor Statens kartverk står for koordineringen.

Boligområde Myrmo (2018 – 2019)

Planlegging av vei, vann og avløpsanlegg, utarbeidelse av anbudspapirer

Trafikksikkerhetstiltak - gang og sykkelvei Arnfinn Astadsvei (2019)

Bekkefaret barnehage ligger i denne gata. Trafikken til barnehagen og videregående skole er til tider svært stor. Behovet for gangveg er et viktig trafikksikkerhetsmessig tiltak.

Fornyng av gatelys m/LED-lys (2019)

Gamle gatelys fra 1980 og 1990-tallet må utskiftes. Disse er kostbare både når det gjelder vedlikehold og strøm.

Asfaltering av kommunale veier (2019 – 2020)

Det er fortsatt flere kommunale veier i sentrum som ikke er asfaltert. Hjalmar Botngårds vei/ Lyngrabben og Damhaugveien i Tjyvsarmyra er mest aktuell i første omgang. Hjalmar Botngårds vei og Damhaugveien er bratt og vedlikeholdsutgifter vil reduseres betydelig ved asfaltdekke. Asfaltdekke på flere boligfelt er meget nedslitt, mest aktuelt i første omgang vil være Solomslifeltet som ble asfaltert ca i 1980. Del av Skogveien er nedslitt og behov for ny asfalt.

Forskuttering rundkjøring (2017)

Kommunen er i samtaler med Fylkeskommunen om forskuttering av rundkjøring på Sannan i forbindelse med oppgradering av fylkesveien gjennom Fosenveg-prosjektet.

DIVERSE

Diverse IKT (2017 – 2020)

Om lag halvparten av investeringen for 2017 gjelder nytt telefonisystem. Det har tatt lenger tid enn forventet grunnet forsinkelser på den fylkeskommunale anskaffelseskontrakten innen telefoni. Den vil være en viktig forutsetning for hvordan vi setter opp vår egen løsning. Det øvrige beløpet vil være delt mellom vår andel av fellesanskaffelser innen Fosen og egne anskaffelser.

Vi må ta høyde for at det vil bli utskifting av nettverkskomponenter og kjøp av lisenser. Ny løsning på trådløstnett er under utrulling. En må påregne kostnader til oppgradering av allerede anskaffede program.

Kai Lysøysundet (2017)

Dette er oppgjør for allmenningskai i hht avtale med 1,0 mill kroner pr år, hvor 2017 er det siste året.

Egenkapitaltilskudd KLP

Dette er et beregnet tilskudd til økning av egenkapitalen i KLP. Tilskuddet er satt slik at det skal være mindre eller lik det som tilbakeføres som overskudd i selskapet. Slike tilskudd kan ikke lånefinansieres, men må dekkes av fond eller salgsinntekter.

Hovedprosjekt Agresso (økonomiprogrammet) (2019)

Vi har i 2016 ferdigstilt oppgraderingen til siste versjon av programmet, men det er allerede annonsert en ny. Vi har ingen ønsker / planer om å være på den til enhver tid siste versjon, men leverandøren slutter å vedlikeholde gamle versjoner slik at vi antar at vi må oppgradere igjen i 2019.

Botngård skole – uteområdet (2017)

Utformingen og utviklingen av skolegårdene, spesielt ved Botngård skole bør prioriteres. Det er viktig i et samfunnsperspektiv, og i tråd med vedtatte kommuneplan at skolegården innbyder til lek og aktivitet, noe de ikke gjør i dag.

Helsesenteret fysisk miljø (2017)

Rådmannen foreslår også 1 mill. kr til miljørettede, bygningsmessige forbedrende tiltak ved Bjugn helsesenter. Det er nylig kjøpt inn et nytt lydanlegg i kantina av midler fra prosjektet «Alene, men ikke ensom». Dette betyr at besøkende som ønsker å bidra med underholdning enkelt skal kunne kople seg til anlegget, til glede for alle som oppholder seg der. Rådmannen applauderer slike tiltak og ønsker å bidra konkret til at Bjugn helsesenter skal bli en populær møteplass for alle generasjoner. Midlene er tenkt som et bidrag til utvikling av eksisterende areal i enheten til felles glede for brukere, besøkende og ansatte.

Rampe – øvre internat (2018)

I påvente av en ny skole i Botngård kan det bli aktuelt å ta i bruk øvre del av øvre internat til skoledrift. Selv om skolen ikke skulle få bruk for lokalene er det viktig å gjøre lokalene tilgjengelig for kommunal bruk. Per i dag er ikke øverste etasje tilgjengelig med rullestol og tilfredsstillende dermed ikke kravene til universell utforming.

Bjugn skogskirkegård (2017 – 2019)

Bjugn kommune har behov for flere gravplasser til kistegraver. Grunnet problematiske grunnforhold er gjenbruk av graver vanskelig og kan ikke gjøres innenfor det tidsaspekt som er vanlig for kirkegårder. Dette gjelder spesielt for Bjugn kirke hvor syv doble kistegraver er tilgjengelig per dato. Etter møte med grunneier er Bjugn skogskirkegård ett alternativ som grunneier også stiller seg positiv til. Det må foretas grunnundersøkelser og utredninger i forkant.

Investering 2017, jf. kommunestyrets budsjettvedtak side 60.

Vann til Tarva, forprosjekt/utredning: kr 300 000,- selvkost.

Bevilling til et forprosjekt der man får utrede mulige (alternative) løsninger for å få forsynt øygruppa Tarva med drikke vann fra fastlandet. I første omgang ønsker man å finne en midlertidig ordning som sikrer innbyggerne på Tarva drikkevann til bruk som husholdningsvann, det vil si vann til matlaging, drikke, oppvask etc.

For Bjugn kommune er det viktig at innbyggerne på Tarva får tilgang på vann av god hygienisk kvalitet, også ut fra et folkehelseperspektiv.

Økonomiplan:

Lånerammen økes

- Investeringsbudsjett 2018
 - 500 000 omlegging av vei i Ervika, ved barnehage.
 - Mobil og bredbåndsdekning 1 mill. – kommunal egenandel og stimulering for egeninnsats på bredbånd.
- Investeringsbudsjett 2019
 - 1 mill. til fortsatt bredbånds- og mobildekning i kommunen.

Oppsummering tiltak/forpliktende plan

Gjennom de tiltak som ble igangsatt i 2016 og som er videreført inn i 2017 vil driften komme i balanse (utgift = inntekt). Veien ut av ROBEK er gjennom eiendomsskatt i tre år. Ut i fra antatt merskattevekst pluss andre inntekter i 2016 legger vi opp til å dekke 12 mill kroner eller mer og da vil det gjenså 10 mill kr pr år i 2017 og 2018 slik økonomiplanen legger opp til.

Rådmannens innstilling:

Rådmannens budsjettforslag for 2017 og økonomiplan 2017-2020 vedtas slik det er framlagt med følgende presiseringer:

1. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til h.h.v. 100 % og 20 % av Stortingsrepresentantenes godtgjøring i 2016.
2. Låneopptak:
Det opptas inntil kr 19 300 000 til investeringer og kr 5 000 000 til startlån.
3. Tilleggsbevilgningsposten på 1,5 mill. kroner disponeres slik:
 - Avsetning som reserve til ekstraordinære kostnader
 - Eventuell rest avsettes til dekning merforbruk
4. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.
5. Rådmannen gis fullmakt til å omdisponere midler mellom enhetene innenfor helse, pleie, omsorg og mellom enhetene innenfor oppvekst.
6. Rådmannen gis fullmakt til å selge kommunal eiendom for å redusere gjeldsbelastningen.
7. Det avvikles ikke 2-dagers valg i Bjugn kommune i 2017.

Saksprotokoll i Formannskapet - 22.11.2016

Behandling:

Forslag fra Arbeiderpartiet v/Anne Torill Rødsjø:

Budsjett 2017

- De utlyses umiddelbart stilling som Teknisk sjef i tillegg til stilling som byggesaks-behandler, selv om rådmannen ikke har budsjettdekning for dette pr. 1.1.17. Finansiering legges fram i kommunestyret.
- Avtalen med Kystnorge AS sies opp umiddelbart og med maksimalt 3 måneders betaling etter oppsigelse. Innsparte midler øremerkes ungdomsrådet.
- Det settes av 500 000 på budsjett til bruk i samråd med ungdomsrådet. Dette er ment som en årlig tildeling der pkt. 2 inngår og det kan i samråd med formannskap brukes til ungdomsklubb og andre tiltak. Finansiering legges fram i kommunestyret.

Investerings 2017:

Vann til Tarva, forprosjekt/utredning: kr 300 000,- selvkost.

Bevilling til et forprosjekt der man får utrede mulige (alternative) løsninger for å få forsynt øygruppa Tarva med drikke vann fra fastlandet. I første omgang ønsker man å finne en midlertidig ordning som sikrer innbyggerne på Tarva drikkevann til bruk som husholdningsvann, det vil si vann til matlaging, drikke, oppvask etc.

For Bjugn Arbeiderparti er det viktig at innbyggerne på Tarva får tilgang på vann av god hygienisk kvalitet, også ut fra et folkehelseperspektiv.

Økonomiplan:

Lånerammen økes

- Investeringsbudsjett 2018
 - 500 000 omlegging av vei i Ervika, ved barnehage.
 - Mobil og bredbåndsdekning 1 mill. – kommunal egenandel og stimulering for egeninnsats på bredbånd.
- Investeringsbudsjett 2019
 - 1 mill. til fortsatt bredbånds- og mobildekning i kommunen.

Forslag fra Høyre v/Einar Aaland:

Bjugn Høyre foreslår å avvise rådmannens økonomiplan, og ber om at den revideres og legges fram på nytt, både med entydige tekster og tall.

Forslag fra SV v/Mette Mari Leseth-Holm:

Bjugn SV foreslår at alle ser på muligheten for å styrke budsjettet på Botngård skole ytterligere fram mot kommunestyret.

Forslag fra SP v/Hans Eide:

- Arbeidet med kommuneplanens arealdel startes opp så tidlig som mulig i 2017.
- Trekkør for fiber i alle kommunale grøfter skal vurderes.

Høyres forslag falt med 6 mot 1 stemme.

SV's forslag ble enstemmig vedtatt.

SP's forslag ble enstemmig vedtatt.

Arbeiderpartiets forslag vedtatt mot 1 stemme.

Rådmannens innstilling med vedtatte forslag i møtet ble deretter vedtatt med 6 mot 1 stemme.

Formannskapetets innstilling:

Rådmannens budsjettforslag for 2017 og økonomiplan 2017-2020 vedtas slik det er framlagt med følgende endringer/presiseringer:

Budsjett 2017

- De utlyses umiddelbart stilling som Teknisk sjef i tillegg til stilling som byggesaks-behandler, selv om rådmannen ikke har budsjettdekning for dette pr. 1.1.17. Finansiering legges fram i kommunestyret.
- Avtalen med Kystnorge AS sies opp umiddelbart og med maksimalt 3 måneders betaling etter oppsigelse. Innsparte midler øremerkes ungdomsrådet.
- Det settes av 500 000 på budsjett til bruk i samråd med ungdomsrådet. Dette er ment som en årlig tildeling der pkt. 2 inngår og det kan i samråd med formannskap brukes til ungdomsklubb og andre tiltak. Finansiering legges fram i kommunestyret.

Investering 2017:

Vann til Tarva, forprosjekt/utredning: kr 300 000,- selvkost.

Bevilling til et forprosjekt der man får utrede mulige (alternative) løsninger for å få forsynt øygruppa Tarva med drikke vann fra fastlandet. I første omgang ønsker man å finne en midlertidig ordning som sikrer innbyggerne på Tarva drikkevann til bruk som husholdningsvann, det vil si vann til matlaging, drikke, oppvask etc.

For Bjugn Arbeiderparti er det viktig at innbyggerne på Tarva får tilgang på vann av god hygienisk kvalitet, også ut fra et folkehelseperspektiv.

Økonomiplan:

Lånerammen økes

- Investeringsbudsjett 2018
 - 500 000 omlegging av vei i Ervika, ved barnehage.
 - Mobil og bredbåndsdekning 1 mill. – kommunal egenandel og stimulering for egeninnsats på bredbånd.
 - Investeringsbudsjett 2019
 - 1 mill. til fortsatt bredbånds- og mobildekning i kommunen.
1. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til h.h.v. 100 % og 20 % av Stortingsrepresentantenes godtgjøring i 2016.
 2. Låneopptak:
Det opptas inntil kr 19 300 000 til investeringer og kr 5 000 000 til startlån.
 3. Tilleggsbevilgningsposten på 1,5 mill. kroner disponeres slik:
 - Avsetning som reserve til ekstraordinære kostnader
 - Eventuell rest avsettes til dekning merforbruk
 4. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.
 5. Rådmannen gis fullmakt til å omdisponere midler mellom enhetene innenfor helse, pleie, omsorg og mellom enhetene innenfor oppvekst.
 6. Rådmannen gis fullmakt til å selge kommunal eiendom for å redusere gjeldsbelastningen.
 7. Det avvikles ikke 2-dagers valg i Bjugn kommune i 2017.
 8. Arbeidet med kommuneplanens arealdel startes opp så tidlig som mulig i 2017.
 9. Fiber i alle kommunale grøfter skal vurderes.
 10. Alle ser på muligheten for å styrke budsjettet på Botngård skole ytterligere fram mot kommunestyret.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 06.12.2016

Behandling:

Lene Kotte ble permittert før sluttbehandling av denne saken.

Forslag fra Arbeiderpartiet v/Anne Torill Rødsjø:

Inndekning 500 000 til ungdomsklubb:

- Kyst Norge kr 250 000
- Rådmannen finner midler kr 250 000
av eksisterende stillinger på rådhuset.
Hvis han ikke lykkes bes han komme tilbake.

Forslag fra Høyre v/Einar Aaland:

Budsjett 2017:

1. Det utredes struktur for næringsutvikling, kommunale foretak og samhandling mellom kommunens administrasjon og næringsapparatet
2. Gjenopprette et hovedutvalg.
3. Sats for eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer settes til 3 promille, slik ordfører lovte under valgkampen 2015, og som posisjonen gjorde avtale om i budsjettbehandlingen for 2016.

Økonomiplan 2017:

4. Utkast økonomiplan for 2018 skal rulleres og vedtas samtidig med at regnskapet 2016 vedtas. Utkastet skal danne ramme for budsjettprosessen for 2018. Økonomiplan for de kommunale foretakene skal vedtas samtidig.
5. Bjugn Høyre foreslår at økonomiplanen tar inn minimum skattesats på 2 promille for 2018. Dette med bakgrunn i at innbetalingen for 2016 ble 6 millioner høyere enn planlagt, og i tillegg at AP sitt forslag på 4 promille, som er høyere enn opprinnelig plan, ble vedtatt.

Forslag fra Bygdalista v/Per Odd Solberg:

Rådmannen utreder bruk av en brakkerigg på Botngård skole for å bedre arbeidsforholdene for lærerne ved skolen.

Forslag fra Senterpartiet v/Hans Eide:

- Rådmannen legger fram sak om: "Årshjul for økonomiarbeidet i Bjugn kommune" for kommunestyret i januar/februar 2017.
- Punktet i formannskapetets innstilling om mulig styrking av budsjett Botngård skole ble vedtatt fjernet.
- Arbeiderpartiets forslag enstemmig vedtatt.
- Høyres forslag pkt. 1 vedtatt med 19 mot 1 stemme.
- Høyres forslag pkt. 2 falt med 11 mot 9 stemmer.
- Høyres forslag pkt. 3 falt med 15 mot 5 stemmer.
- Høyres forslag pkt. 4 falt med 15 mot 5 stemmer.
- Høyres forslag pkt. 5 falt med 15 mot 5 stemmer.

- Per Odd Solbergs forslag ble enstemmig vedtatt.
- Hans Eides forslag ble enstemmig vedtatt.
- Siste setning under Investering 2017 ble enstemmig vedtatt endret til:
For **Bjugn kommune** er det viktig at innbyggerne på Tarva får tilgang på vann av god hygienisk kvalitet, også ut fra et folkehelseperspektiv.
- Ordførerens og varaordførerens lønn ble enstemmig vedtatt endret til:
Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til h.h.v. 100 % og 20 % av Stortingsrepresentantenes godtgjøring i **2017**.

Formannskapets innstilling for øvrig ble deretter vedtatt med 15 mot 5 stemmer.

Endelig vedtak i sak 97/2016 Eiendomsskatt 2017:

Eiendomsskatt settes til 4 promille.

Avviket blir dekket med redusert fondsavsetning.

Kommunestyrets budsjettvedtak:

Rådmannens budsjettforslag for 2017 og økonomiplan 2017-2020 vedtas slik det er framlagt med følgende endringer:

Budsjett 2017:

- Det settes av 500 000 på budsjett til bruk i samråd med ungdomsrådet. Dette er ment som en årlig tildeling der pkt. 2 inngår og det kan i samråd med formannskap brukes til ungdomsklubb og andre tiltak med følgende dekning:

Kyst Norge reduseres med	kr 250 000
Rådmannen finner midler	kr 250 000

av eksisterende stillinger på rådhuset. Hvis han ikke lykkes bes han komme tilbake.
- Eiendomsskatt reduseres med kr 600 000
- Fondsavsetning reduseres med kr 600 000

Investering 2017:

Vann til Tarva, forprosjekt/utredning: kr 300 000,- selvkost.

Bevilling til et forprosjekt der man får utrede mulige (alternative) løsninger for å få forsynt øygruppa Tarva med drikke vann fra fastlandet. I første omgang ønsker man å finne en midlertidig ordning som sikrer innbyggerne på Tarva drikkevann til bruk som husholdningsvann, det vil si vann til matlaging, drikke, oppvask etc.

For Bjugn kommune er det viktig at innbyggerne på Tarva får tilgang på vann av god hygienisk kvalitet, også ut fra et folkehelseperspektiv.

Økonomiplan:

Lånerammen økes

- Investeringsbudsjett 2018
 - 500 000 omlegging av vei i Ervika, ved barnehage.
 - Mobil og bredbåndsdekning 1 mill. – kommunal egenandel og stimulering for egeninnsats på bredbånd.
- Investeringsbudsjett 2019
 - 1 mill. til fortsatt bredbånds- og mobildekning i kommunen.

Presiseringer:

1. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til h.h.v. 100 % og 20 % av Stortingsrepresentantenes godtgjøring i 2017.
2. Låneopptak:
Det opptas inntil kr 19 300 000 til investeringer og kr 5 000 000 til startlån.
3. Tilleggsbevilgningsposten på 1,5 mill. kroner disponeres slik:
 - Avsetning som reserve til ekstraordinære kostnader
 - Eventuell rest avsettes til dekning merforbruk
4. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.
5. Rådmannen gis fullmakt til å omdisponere midler mellom enhetene innenfor helse, pleie, omsorg og mellom enhetene innenfor oppvekst.
6. Rådmannen gis fullmakt til å selge kommunal eiendom for å redusere gjeldsbelastningen.
7. Det avvikles ikke 2-dagers valg i Bjugn kommune i 2017.
8. Arbeidet med kommuneplanens arealdel startes opp så tidlig som mulig i 2017.
9. Fiber i alle kommunale grøfter skal vurderes.
10. De utlyses umiddelbart stilling som Teknisk sjef i tillegg til stilling som byggesaks-behandler, selv om rådmannen ikke har budsjettdekning for dette pr. 1.1.17. Finansiering legges fram i kommunestyret.
11. Avtalen med Kystnorge AS sies opp umiddelbart og med maksimalt 3 måneders betaling etter oppsigelse. Innsparte midler øremerkes ungdomsrådet.
12. Det utredes struktur for næringsutvikling, kommunale foretak og samhandling mellom kommunens administrasjon og næringsapparatet.
13. Rådmannen utreder bruk av en brakkerigg på Botngård skole for å bedre arbeidsforholdene for lærerne ved skolen.
14. Rådmannen legger fram sak om: "Årshjul for økonomiarbeidet i Bjugn kommune" for kommunestyret i januar/februar 2017.